

ERASMUS+ PROGRAMMI TOETUSLEPING

Projekt 2024-1-EE01-KA131-HED-000210927

Leping number 2024-KA131-08

DHS reg. nr: 16.1-2/24/722

Korraldus nr: 1.1-10/24/35

PREAMBUL

Käesolev **leping** (edaspidi „leping“) on sõlmitud järgmiste lepinguosaliste **vahel**:

ühelt poolt

riiklik büroo (edaspidi „riiklik büroo“) (edaspidi „toetuse andja“),

Haridus- ja Noorteamet

valitsusasutus

77001292

Lõõtsa 4, 11415 Tallinn, Eesti Vabariik

Kontaktisik: Kaja Kruusamägi, kaja.kruusamagi@harno.ee

EE102280760,

keda käesolevale lepingule allakirjutamisel esindab Haridus- ja Noorteameti Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse Agentuuri juhataja Rait Toompere,

ning

teiselt poolt

koordinaator:

Kaitseväge Akadeemia / Kaitsevägi

OID E10053449

Riia 12, 51010 Tartu, Tartu maakond, Eesti

Kaitseministeeriumi hallatav riigiasutus

70008641

Kontaktisik: Piret Tamm, piret.tamm2@mil.ee

EE101272342

Erasmuse kood: EE TARTU08,

keda käesolevale lepingule allakirjutamisel esindab Kaitseväge Akadeemia ülem-rektor Vahur Karus.

Kui ei ole määratud teisiti, hõlmab viide toetusesaajale või toetusesaajatele koordinaatorit.

Kui lepingule kirjutab alla ainult üks toetusesaaja (edaspidi „ühe toetusesaajaga toetusleping“), käsitatakse kõiki viiteid koordinaatorile või toetusesaajatele *mutatis mutandis* viidetena sellele toetusesaajale.

Eespool nimetatud lepinguosalisel on sõlminud käesoleva lepingu.

Allkirjastades lepingu ja ühinemisdokumendid, võtavad toetusesaajad toetuse vastu ja nõustuvad meedet rakendama enda vastutusel ja vastavalt lepingule, täites kõiki lepingus sätestatud kohustusi ja tingimusi.

Lepingu osad:

Preambul

Tingimused (sh andmeleht)

1. lisa Meetme kirjeldus ja meetme hinnanguline eelarve
2. lisa Kulude rahastamiskõlblikkusega seotud täiendav teave
3. lisa Kohaldatavad määrad
4. lisa Toetusesaajate ühinemismvorm (kui kohaldatakse)
5. lisa Erieeskirjad
6. lisa Toetusesaajate ja osalejate vahel sõlmitavate lepingute vormid
(avaldatakse <https://eeagentuur.ee/opirandeprojektide-toetusesaajale-kh/>)

TINGIMUSED

SISUKORD

ANDMELEHT	7
1. PEATÜKK ÜLDSÄTTED	11
ARTIKKEL 1. LEPINGU ESE	11
ARTIKKEL 2. MÕISTED	11
2. PEATÜKK MEEDE	12
ARTIKKEL 3. MEEDE	12
ARTIKKEL 4. KESTUS JA ALGUSKUUPÄEV	12
3. PEATÜKK TOETUS	12
ARTIKKEL 5. TOETUS	12
5.1 Toetuse vorm	12
5.2 Maksimaalne toetussumma	12
5.3 Rahastamismäär	12
5.4 Hinnanguline eelarve, eelarvekategooriad ja rahastamisvormid	12
5.5 Eelarve paindlikkus	13
ARTIKKEL 6. RAHASTAMISKÕLBLIKUD JA -KÕLBMATUD KULUD JA MAKSED	13
6.1 Rahastamiskõlblikkuse üldtingimused	13
6.2 Iga eelarvekategooria rahastamiskõlblikkuse eritingimused	14
6.3 Rahastamiskõlpmatud kulud ja maksed	14
6.4 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed	15
4. PEATÜKK TOETUSE RAKENDAMINE	15
1. JAGU KONSORTSIUM: TOETUSESAAJAD, SEOTUD ÜKSUSED JA MUUD OSALEVAD ÜKSUSED	15
ARTIKKEL 7. TOETUSESAAJAD	15
ARTIKKEL 8. SEOTUD ÜKSUSED	17
ARTIKKEL 9. MUUD MEETMESSE KAASATUD OSALEVAD ÜKSUSED	17
9.1 Assotsieerunud partnerid	17
9.2 Kolmandad isikud, kes panustavad meetmesse mitterahalise osalusega	17
9.3 Alltöövõtjad	18
9.4 Kolmandatele isikutele antava rahalise toetuse saajad	18
ARTIKKEL 10. ERISTAATUSEGA OSALEVAD ÜKSUSED	18
10.1 ELi-välised osalevad üksused	18
2. JAGU MEETME RAKENDAMISE EESKIRJAD	19
ARTIKKEL 11. MEETME NÕUETEKOHANE RAKENDAMINE	19
11.1 Kohustus rakendada meedet nõuetekohaselt	19
11.2 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed	19
ARTIKKEL 12. HUVIDE KONFLIKT	19
12.1 Huvide konflikt	19
12.2 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed	19
ARTIKKEL 13. KONFIDENTSIAALSUS JA TURVALISUS	19
13.1 Tundlik teave	19
13.2 Salastatud teave	20
13.3 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed	21

ARTIKKEL 14. EETIKA JA VÄÄRTUSED	21
14.1 Eetika	21
14.2 Väärtused	21
14.3 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed	21
ARTIKKEL 15. ANDMEKAITSE	21
15.1 Andmete töötlemine toetuse andja poolt	21
15.2 Andmete töötlemine toetusesaajate poolt.....	21
15.3 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed	22
ARTIKKEL 16. INTELLEKTUAALOMANDI ÕIGUSED – TAUSTTEAVE JA TULEMUSED – JUURDEPÄÄSU- JA KASUTUSÕIGUSED	22
16.1 Taustteave ja taustteabele juurdepääsu õigus	22
16.2 Tulemuste omandiõigus	22
16.3 Toetuse andja õigused kasutada saadud materjale, dokumente ja teavet poliitika, teabe esitamise, teavitamise, levitamise ja avaldamise eesmärgil	23
16.4 Erieeskirjad intellektuaalomandi õiguste, tulemuste ja taustteabe kohta	24
16.5 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed	24
ARTIKKEL 17. TEAVITAMINE, LEVITAMINE JA NÄHTAVUS	24
17.1 Teavitamine – levitamine – meetme reklaamimine.....	24
17.2 Nähtavus – ELi lipp ja märged rahastamise päritolu kohta.....	24
17.3 Teabe kvaliteet – vastutuse välistamine	25
17.4 Teavitamist, levitamist ja nähtavust käsitlevad erieeskirjad.....	25
17.5 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed	25
ARTIKKEL 18. MEETME RAKENDAMISE ERIEESKIRJAD	26
18.1 Meetme rakendamise erieeskirjad	26
18.2 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed	26
3. JAGU TOETUSE HALDAMINE	26
ARTIKKEL 19. ÜLDINE TEABE ESITAMISEKOHUSTUS	26
19.1 Teabenõuded	26
19.2 Andmete ajakohastamine programmi Erasmus+ aruandlus- ja haldamisvahendis	26
19.3 Teave meedet mõjutavate sündmuste ja asjaolude kohta	26
19.4 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed	27
ARTIKKEL 20. ANDMETE SÄILITAMINE.....	27
20.1 Andmete ja tõendavate dokumentide säilitamine.....	27
20.2 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed	27
ARTIKKEL 21. ARUANDLUS	28
21.1 Pidev aruandlus	28
21.2 Perioodiline aruanne.....	28
21.3 Finantsaruannetes kasutatav vääring ja konverteerimine eurodesse.....	28
21.4 Aruande keel	29
21.5 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed	29
ARTIKKEL 22. MAKSED JA SISSENÕUDMISED. TASUMISELE KUULUVATE SUMMADE ARVUTAMINE.....	29
22.1 Maksed ja maksete tegemise kord.....	29
22.2 Sissenõudmine.....	30
22.3 Tasumisele kuuluvad summad	30
22.4 Täitmisele pööratud nõue	33
22.5 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed	34

ARTIKKEL 23. TAGATISED	34
23.1 Ettemaksetagatis.....	34
23.2 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed	35
ARTIKKEL 24. TÕENDID	35
ARTIKKEL 25. KONTROLLID, HINDAMISED, AUDITID JA UURIMISED. TULEMUSTE PÕHJAL JÄRELDUSTE TEGEMINE	35
25.1 Toetuse andja kontrollid, hindamised ja auditid.....	35
25.2 Euroopa Komisjoni kontrollid, hindamised ja auditid teiste toetuse andjate toetuste puhul.....	37
25.3 Juurdepääs dokumentidele lihtsustatud rahastamisvormide hindamiseks	37
25.4 Euroopa Pettustevastase Ameti, Euroopa Prokuratuuri ja Euroopa Kontrollikoja auditid ja uurimised.....	37
25.5 Kontrollide, hindamiste, auditite ja uurimiste tagajärjed. Tulemuste põhjal järelduste tegemine	37
25.6 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed	38
ARTIKKEL 26. MÕJU HINDAMISED.....	38
5. PEATÜKK NÕUETE TÄITMATA JÄTMISE TAGAJÄRJED	38
1. JAGU TAGASILÜKKAMINE JA TOETUSE VÄHENDAMINE.....	38
ARTIKKEL 27. KULUDE JA MAKSETE TAGASILÜKKAMINE.....	38
27.1 Tingimused.....	38
27.2 Menetlus.....	38
27.3 Mõju.....	38
ARTIKKEL 28. TOETUSE VÄHENDAMINE	39
28.1 Tingimused.....	39
28.2 Menetlus.....	39
28.3 Mõju	39
2. JAGU PEATAMINE JA LÕPETAMINE	39
ARTIKKEL 29. MAKSETÄHTAJA ARVESTAMISE PEATAMINE	39
29.1 Tingimused.....	39
29.2 Menetlus.....	40
ARTIKKEL 30. MAKSETE PEATAMINE	40
30.1 Tingimused.....	40
30.2 Menetlus.....	40
ARTIKKEL 31. TOETUSLEPINGU PEATAMINE	41
31.1 Toetuslepingu peatamine konsortsiumi taotlusel	41
31.2 Toetuslepingu täitmise peatamine toetuse andja algatusel	41
ARTIKKEL 32. TOETUSLEPINGU LÕPETAMINE VÕI TOETUSESAAJA OSALEMISE LÕPETAMINE	42
32.1 Toetuslepingu lõpetamine konsortsiumi taotlusel	42
32.2 Toetusesaaja osalemise lõpetamine konsortsiumi taotlusel.....	43
32.3 Toetuslepingu lõpetamine või toetusesaaja osalemise lõpetamine toetuse andja algatusel	45
3. JAGU MUUD TAGAJÄRJED: KAHJUTASUD JA HALDUSKARISTUSED	48
ARTIKKEL 33. KAHJUTASUD	48
33.1 Toetuse andja vastutus	48
33.2 Toetusesaajate vastutus.....	48
ARTIKKEL 34. HALDUSKARISTUSED JA MUUD MEETMED	48
4. JAGU VÄÄRAMATU JÕUD	48

ARTIKKEL 35. VÄÄRAMATU JÕUD.....	48
6. PEATÜKK LÕPPSÄTTED	49
ARTIKKEL 36. LEPINGUOSALISTE TEABEVAHETUS	49
36.1 Teabevahetuse vormid ja -vahendid. Elektrooniline haldamine.....	49
36.2 Teate kuupäev	49
ARTIKKEL 37. LEPINGU TÕLGENDAMINE	49
ARTIKKEL 38. PERIOODIDE JA TÄHTAEGADE ARVUTAMINE.....	50
ARTIKKEL 39. MUUDATUSED.....	50
39.1 Tingimused.....	50
39.2 Menetlus.....	50
ARTIKKEL 40. ÜHINEMINE JA UUTE TOETUSESAAJATE LISAMINE	51
40.1 Preambulis nimetatud toetusesaajate ühinemine	51
40.2 Uute toetusesaajate lisamine	51
ARTIKKEL 41. LEPINGU LOOVUTAMINE	51
ARTIKKEL 42. TOETUSE ANDJA VASTU OLEVATE MAKSENÕUETE LOOVUTAMINE	51
ARTIKKEL 43. KOHALDATAV ÕIGUS JA VAIDLUSTE LAHENDAMINE.....	51
43.1 Kohaldatav õigus.....	51
43.2 Vaidluste lahendamine	51
ARTIKKEL 44. JÕUSTUMINE.....	52

ANDMELEHT

1. Üldandmed

Projekti kokkuvõte: vt 1. lisa (kui kohaldub)

Projekti number: 2024-1-EE01-KA131-HED-000210927

Projekti nimi: N/A

Taotlusvoor: Taotlusvooru kutse 2023 – EAC/A10/2022 Programm Erasmus+

Meetme liik: KA131-HED - Kõrghariduse üliõpilaste ja töötajate õpiränded

Toetuse andja: riiklik büroo

Projekti alguskuupäev: 01.06.2024

Projekti lõppkuupäev: 31.07.2026

Projekti kestus: 26

Konsortsiumikokkulepe: ei

2. Osalevad üksused

Osalevate üksuste loetelu: vt 1. lisa.

3. Toetus

Eraldatud maksimaalne toetussumma 117 809,00 eurot

Toetuse vorm: eelarvepõhine mitmeliigiline: ühikuhinna alusel antav toetus ja tegelikud kulud

Toetuse liik: meetmetoetus

Eelarvekategooriad/tegevusliigid:

ühikuhinna alusel antav toetus:

- õpirände korraldustoetus
- põimitud intensiivprogrammi korraldustoetus
- elamiskulude toetus
- reisitoetus
- kaasamistoetus organisatsioonidele

tegelikud kulud:

- erakorralised kulud
- kaasamistoetus osalejatele

Kulude rahastamiskõlblikkuse variandid (rahastamismäär):

- erakorralised kulud: 80% rahastamiskõlblikest otsestest kuludest
- kaasamistoetus osalejatele: 100%
- käibemaks: jah - kui see ei ole mahaarvatav või ei kuulu tagastamisele

Eelarve paindlikkus: jah (paindlikkus teatavatel tingimustel, vt 5. lisa artikkel 2).

4. Aruandlus, maksed ja sissenõudmine

4.1 Pidev aruandlus (artikkel 21)

Tulemused: ei

4.2 Perioodiline aruandlus ja maksed

Aruandlus- ja maksegraafik (artiklid 21, 22):

Aruandlus					Maksed	
Aruandeperioodid			Väljundi liik	Lõpptähtaeg	Väljundi liik	Tähtaeg (maksetähtaeg)
Aruande-perioodi nr	Kuupäev alates	Kuupäev kuni				
					Ettemakse	30 päeva alates lepingu jõustumisest või ettemaksetagatise saamisest, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem
1	01.06.2024	31.08.2025	Perioodiline aruanne	30 päeva pärast aruandeperioodi lõppu	Teine ettemakse	60 päeva alates perioodilise aruande laekumisest
2	01.06.2024	31.07.2026	Lõpparuanne	60 päeva pärast aruandeperioodi lõppu	Lõppmakse	60 päeva jooksul pärast lõpparuande laekumist

Ettemaksed ja tagatised:

Ettemakse		Ettemaksetagatis
Väljundi liik	Summa	Tagatissumma
1. ettemakse	94 247,20 (80%)	ei kohaldata
2. ettemakse	23 561,80 (20%)	ei kohaldata

Aruandlus- ja maksekord (artiklid 21, 22):

Kasumi taotlemise keeld: ei kohaldata

Viivis: EKP + 3,5%

Pangakonto omaniku nimi: Rahandusministeerium

Pangakonto andmed: AS SEB Pank, EEUHEE2X, EE891010220034796011 ja viitenumber 2800082844

Ümberarvestamine eurodesse: topeltkonverteerimine¹

Aruandekeel: kõik maksetaotlused ja aruanded tuleb esitada eesti ja/või inglise keeles

4.3 Sertifikaadid (artikkel 24)

Ei kohaldata.

4.4 Sissenõudmine (artikkel 22)

Esmane vastutus sissenõudmiste eest:

Toetusesaaja osalemise lõpetamine: asjaomased toetusesaajad

Lõppmakse: koordinaator

Pärast lõppmakse tegemist: asjaomased toetusesaajad

Solidaarne vastutus täitmisele pööratud nõuete eest (maksete tasumata jätmise korral):

teiste toetusesaajate piiratud solidaarvastutus – kuni toetusesaaja maksimaalse toetussummani

5. Nõuete täitmata jätmise tagajärjed, kohaldatav õigus ja vaidluste lahendamise foorum

Kohaldatav õigus (artikkel 43):

ELi toetusesaajad: üldjuhul kohaldatav õigus: ELi õigus + toetuse andja liikmesriigi õigus.

ELi-välised toetusesaajad: erijuhul kohaldatav õigus: ELi õigus + toetuse andja liikmesriigi õigus + rahvusvaheliste organisatsioonide õiguse üldpõhimõtted ja rahvusvahelise õiguse üldnormid

Vaidluste lahendamise foorum (artikkel 43):

Tavapärane vaidluste lahendamise foorum:

ELi toetusesaajad: toetuse andja liikmesriigi pädevad kohtud

ELi-välised toetusesaajad: Brüsseli (Belgia) kohtud (välja arvatud juhul, kui rahvusvahelise lepinguga on ette nähtud ELi kohtu otsuste täitmisele pööratavus)

6. Muu

Erieeskirjad (5. lisa): jah

---

¹ Toetusesaajad, kelle üldist raamatupidamisarvestust peetakse muus vääringus kui euro, peavad oma raamatupidamisarvestuses kajastatud muus vääringus kantud kulud konverteerima eurodesse Euroopa Liidu Teataja C–seerias avaldatud tegelike päevakursside keskmise alusel (EKP veebisaidil), mis on arvutatud asjaomase aruandeperioodi suhtes.

Kui Euroopa Liidu Teatajas ei ole avaldatud euro päevast vahetuskurssi asjaomase vääringu suhtes, siis konverteeritakse Euroopa Komisjoni veebisaidil (InforEuro) avaldatud kuu raamatupidamise keskmise vahetuskursi alusel, mis on arvutatud asjaomase aruandeperioodi suhtes.

Toetusesaajad, kelle üldist raamatupidamisarvestust peetakse eurodes, peavad arvestama muus vääringus tekkinud kulud eurodesse ümber oma tavapärase raamatupidamistava kohaselt.

- Maksimaalne toetussumma
- Eelarve paindlikkus
- Kolmandatele isikutele antava rahalise toetuse saajad
- Kaasamistoetus osalejatele
- Andmekaitse
- Intellektuaalomandi õigused, taustteave ja tulemused, juurdepääsuõigused ja kasutusõigused
- Teavitamine, levitamine ja nähtavus
- Meetme rakendamise erieeskirjad
- Aruandlus
- Tasumisele kuuluv summa
- Kontrollid, hindamised, auditid ja uurimised
- Toetuse vähendamine
- Lepinguosaliste teabevahetus
- Akrediteerimise seire ja kontroll
- Veebipõhine keeletugi (OLS)
- Osalejate kaitse ja turvalisus
- Siseriikliku õigusega nõutavad lisasätted

Tavapärased tähtajad pärast projekti lõppu:

konfidentsiaalsus: 5 aastat pärast lõppmakse tegemist

dokumentide säilitamine: 5 aastat (või 3 aastat toetuste puhul, mis ei ületa 60 000 eurot) pärast lõppmakse tegemist

hindamine: 5 aastat (või 3 aastat toetuste puhul, mis ei ületa 60 000 eurot) pärast lõppmakse tegemist

auditid: 5 aastat (või 3 aastat toetuste puhul, mis ei ületa 60 000 eurot) pärast lõppmakse tegemist.

1. PEATÜKK ÜLDSÄTTED

ARTIKKEL 1. LEPINGU ESE

Käesolevas lepingus on sätestatud õigused, kohustused ja tingimused, mida kohaldatakse 2. peatükis sätestatud meetme rakendamiseks antava toetuse suhtes.

ARTIKKEL 2. MÕISTED

Käesolevas lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid:

„meede“ – käesoleva lepingu raames rahastatav projekt;

„toetus“ – käesoleva lepingu raames antav toetus;

„osalevad üksused“ – üksused, kes osalevad meetmes toetusesaajatena, seotud üksustena, assotsieerunud partneritena, mitterahalise osalusega kolmandate isikutena, alltöövõtjatena või kolmandatele isikutele mõeldud rahalise toetuse saajatena;

„osalejad“ – üksikisikud, kes osalevad projektis täiel määral ja kellele võidakse maksta osa Euroopa Liidu toetusest, mis on ette nähtud nende osalemiskulude (eeskätt reisi- ja elamiskulude) katmiseks;

„toetusesaajad“ – lepingule (kas otse või ühinemisdokumendi kaudu) alla kirjutanud osalised;

„assotsieerunud partnerid“ – üksused, kes osalevad meetmes, kuid kellel puudub õigus nõuda kulude hüvitamist või maksete tegemist;

„alltöövõtt“ – meetmega seotud ülesannete osaks olevate kaupade, tööde või teenuste lepingud (vt 1. lisa);

„mitterahaline osalus“ – mitterahaline osalus ELi finantsmääruse 2018/1046 artikli 2 punkti 36 tähenduses, st mitterahalised vahendid, mille kolmandad isikud teevad tasuta kättesaadavaks.

„pettus“ – pettus ELi direktiivi 2017/1371² artikli 3 ja nõukogu 26. juuli 1995. aasta aktiga³ koostatud Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsiooni artikli 1 tähenduses, samuti mis tahes muu ebaseaduslik või kriminaalne tegevus, mille eesmärk on saada rahalist või isiklikku kasu;

„eeskirjade eiramine“ – mis tahes liiki rikkumine (seaduse või lepingu rikkumine), mis võib mõjutada ELi finantshuve, sealhulgas eeskirjade eiramine määruse (EL) nr 2988/95⁴ artikli 1 lõike 2 tähenduses;

---

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

³ EÜT C 316, 27.11.1995, lk 48.

⁴ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

„tõsine ametialane rikkumine“ – mis tahes vastuvõetamatu või sobimatu käitumine oma kutsealal, eelkõige töötajate poolt, sealhulgas tõsine ametialane rikkumine ELi finantsmääruse 2018/1046 artikli 136 lõike 1 punkti c tähenduses.

2. PEATÜKK MEEDE

ARTIKKEL 3. MEEDE

Toetus antakse andmelehel esitatud meetme jaoks (vt punkt 1), nagu on kirjeldatud 1. lisas.

ARTIKKEL 4. KESTUS JA ALGUSKUUPÄEV

Meetme kestus ja alguskuupäev on esitatud andmelehel (vt punkt 1).

3. PEATÜKK TOETUS

ARTIKKEL 5. TOETUS

5.1 Toetuse vorm

Toetus on meetmetoetus⁵, mida antakse eelarvepõhise mitmeliigilise toetusena (st toetus põhineb ühikuhinna alusel antaval toetusel, kuid sisaldab ka tegelikke kulusid).

5.2 Maksimaalne toetussumma

Maksimaalne toetussumma on esitatud andmelehel (vt punkt 3) ja hinnangulises eelarves (1. lisa).

5.3 Rahastamismäär

Rahastamismäär on esitatud andmelehel (vt punkt 3).

Ühikuhinna alusel antavate toetuste suhtes rahastamismäärasid ei kohaldata.

5.4 Hinnanguline eelarve, eelarvekategooriad ja rahastamisvormid

Meetme hinnanguline eelarve on esitatud 1. lisas.

See sisaldab meetme hinnangulisi rahastamiskõlblikke kulusid ja ühikuhinna alusel antavaid toetusi toetusesaajate ja eelarvekategooriate kaupa.

1. lisas on esitatud ka iga eelarvekategooria puhul kasutatavad kulu- ja makseliigid (rahastamisvormid)⁶.

Ühikuhinna alusel antavate toetuste arvutamise üksikasju on selgitatud 2. lisas.

---

⁵ Vt ELi finantsmääruse 2018/1046 artikli 180 lõike 2 punktis a esitatud määratlus: „meetmetoetus“ – ELi toetus sellise meetme rahastamiseks, „mis on kavandatud selleks, et aidata saavutada liidu poliitikaeesmärki“.

⁶ Vt ELi finantsmääruse 2018/1046 artikkel 125.

5.5 Eelarve paindlikkus

Eelarve jaotust võib - ilma lepingu muudatuseta (vt artikkel 39) - korrigeerida ümberpaigutustega (eelarvekategooriate vahel), kui see ei too kaasa sisulisi või olulisi muudatusi 1. lisas esitatud meetme kirjelduses.

Kuid:

- muud muudatused nõuavad muutmist või lihtsustatud heakskiitmist, kui see on 5. lisas konkreetselt sätestatud.

ARTIKKEL 6. RAHASTAMISKÕLBLIKUD JA -KÕLBMATUD KULUD JA MAKSED

Et kulud ja maksed oleksid rahastamiskõlblikud, peavad need vastama käesolevas artiklis sätestatud **rahastamiskõlblikkuse** tingimustele.

6.1 Rahastamiskõlblikkuse üldtingimused

Rahastamiskõlblikkuse **üldtingimused** on järgmised:

(a) tegelikud kulud (kui neid on):

- peavad olema toetusesaajal tegelikult kantud;
- peavad olema kantud artiklis 4 osutatud perioodi jooksul;
- tuleb deklareerida ühe artikli 6 punktis 6.2 ja 2. lisas sätestatud eelarvekategooria alusel;
- peavad olema tekkinud seoses 1. lisas kirjeldatud meetmega ja on selle rakendamiseks vajalikud;
- peavad olema tuvastatavad ja kontrollitavad ning eelkõige peavad need olema kajastatud toetusesaaja raamatupidamisarvestuses vastavalt toetusesaaja asukohariigis kohaldatavatele raamatupidamisstandarditele ja toetusesaaja tavapärasele kuluarvestustavale;
- peavad olema kooskõlas riigis kohaldatavate maksu-, töö- ja sotsiaalkindlustusseadustega ning
- peavad olema mõistlikud, põhjendatud ja kooskõlas finantsjuhtimise põhimõttega, eelkõige ökonoomsuse ja tõhususe seisukohast;

(b) ühikuhinna alusel antavad toetused:

- tuleb deklareerida ühe artikli 6 punktis 6.2 ja 2. lisas sätestatud eelarvekategooria alusel;
- ühikud peavad:
  - olema toetusesaaja poolt artiklis 4 osutatud perioodil tegelikult kasutatud või toodetud;
  - olema vajalikud meetme rakendamiseks või selle käigus toodetud ja

- (iii) ühikute arv peab olema tuvastatav ja kontrollitav ning eelkõige peavad seda toetama andmed ja dokumendid (vt artikkel 20);

Kaudsed kulud

Kaudsed kulud hüvitatakse kindlasummalises määras vastavalt andmelehele (vt punkt 3).

6.2 Iga eelarvekategooria rahastamiskõlblikkuse eritingimused

Iga eelarvekategooria **rahastamiskõlblikkuse eritingimused** on esitatud 2. lisas.

6.3 Rahastamiskõlbmatud kulud ja maksed

Rahastamiskõlbmatud on järgmised kulud või **maksed**:

- (a) kulud või maksed, mis ei vasta eespool sätestatud tingimustele (artikli 6 punktid 6.1 ja 6.2), eelkõige:
  - (i) toetusesaaja kapitalitasuvusega seotud kulud või tema makstavad dividendid;
  - (ii) võlg ja võla teenindamise kulud;
  - (iii) reservid võimalikeks edaspidisteks kahjudeks või võlgadeks;
  - (iv) tasumisele kuuluvad intressid;
  - (v) valuutakursikahjum;
  - (vi) pangakulud, mida toetusesaaja pank nõuab toetuse andja poolt tehtud ülekannete eest;
  - (vii) ülemäärased või põhjendamatud kulud;
  - (viii) mahaarvatav või tagastatav käibemaks (sealhulgas ametiasutusena tegutsevate avalik-õiguslike asutuste makstud käibemaks);
  - (ix) toetuslepingu peatamise ajal rakendatud tegevusega seotud kulud või maksed (vt artikkel 31);
  - (x) kolmandate isikute mitterahaline osalus;
- (b) kulud või maksed, mis on deklareeritud muude ELi toetuste (või ELi liikmesriigi, ELi-välise riigi või ELi eelarvet täitva muu asutuse antud toetuste) alusel, välja arvatud järgmistel juhtudel:
  - (i) kui meetmetoetust kombineeritakse samal ajavahemikul antava tegevustoetusega⁷ ja toetusesaaja suudab tõendada, et tegevustoetus ei kata mingeid meetmetoetusega seotud (otseseid või kaudseid) kulusid;

---

⁷ Vt ELi finantsmääruse 2018/1046 artikli 180 lõike 2 punktis b esitatud määratlus: „**tegevustoetus**“ – ELi toetus, mille abil rahastatakse „mõne sellise asutuse toimimist, kes tegutseb liidu üldistes huvides või kellel on liidu poliitika osaks olev ja seda toetav eesmärk“.

- (c) riiklike ametiasutuste (või piirkondlike/kohalike omavalitsuste) töötajate kulud seoses tegevusega, mis on osa ametiasutuse tavapärasest tegevusest (st toetusest sõltumata tegevus);
- (d) ELi institutsioonide, organite ja asutuste töötajatega seotud kulud või maksed (eelkõige reisi- ja elamiskulud);
- (e) muu⁸:
  - (i) taotlusvooru kutse tingimuste kohaselt konkreetselt rahastamiskõlbmatuks tunnistatud kulud või maksed.

6.4 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed

Kui toetusesaaja deklareerib kulud või maksed, mis ei ole rahastamiskõlblikud, lükatakse need tagasi (vt artikkel 27).

Võidakse rakendada ka muid 5. peatükis kirjeldatud meetmeid.

4. PEATÜKK TOETUSE RAKENDAMINE

1. JAGU KONSORTSIUM: TOETUSESAAJAD, SEOTUD ÜKSUSED JA MUUD OSALEVAD ÜKSUSED

ARTIKKEL 7. TOETUSESAAJAD

Toetusesaajad, kes on lepingule alla kirjutanud, vastutavad täielikult toetuse andja ees lepingu rakendamise ja kõigi selle kohustuste täitmise eest.

Nad peavad rakendama lepingut oma parimate võimete kohaselt, heas usus ning vastavalt kõigile lepingus sätestatud kohustustele ja tingimustele.

Neil peavad olema asjakohased vahendid meetme rakendamiseks omal vastutusel ja kooskõlas artikliga 11. Kui nad toetuvad teistele osalevatele üksustele (vt artikkel 9), jäävad nad toetuse andja ja teiste toetusesaajate ees ainuvastutajaks.

Nad vastutavad ühiselt meetme *tehnilise* rakendamise eest. Kui üks toetusesaaja ei rakenda oma osa meetmest, peavad teised toetusesaajad tagama, et seda osa rakendab keegi teine (ilma et maksimaalset toetussummat suurendataks või muudetaks; vt artikkel 39). Iga toetusesaaja *finantsvastutus* sissenõudmiste korral on sätestatud artiklis 22.

Toetusesaajad (ja nende meede) peavad jääma kogu meetme kestuse ajaks rahastamiskõlblikuks selle ELi programmi alusel, millest toetust rahastatakse. Kulud ja maksed on rahastamiskõlblikud üksnes juhul, kui toetusesaaja ja meede on rahastamiskõlblikud.

Toetusesaajate **ülesanded ja vastutus** jaotuvad järgmiselt.

- (a) Iga toetusesaaja peab:

---

⁸ Tingimus peab olema taotlusvooru kutses täpsustatud.

- (i) ajakohastama programmi Erasmus+ aruandlus- ja haldamisvahendis säilitatavat teavet (vt artikkel 19);
- (ii) andma toetuse andjale (ja teistele toetusesaajatele) viivitamata teada kõigist sündmustest või asjaoludest, mis võivad märkimisväärselt mõjutada meetme rakendamist või põhjustada sellega seoses viivitusi (vt artikkel 19);
- (iii) esitama koordinaatorile aegsasti
  - ettemaksetagatised (kui nõutakse, vt artikkel 23);
  - finantsaruanded;
  - panuse tulemustesse ja aruannetesse (vt artikkel 21);
  - mis tahes muud dokumendid või teabe, mida toetuse andja lepingu alusel nõuab.

(b) Koordinaator peab:

- (i) teostama järelevalvet meetme korrektse rakendamise üle (vt artikkel 11);
- (ii) vahendama kogu suhtlust konsortsiumi ja toetuse andja vahel, välja arvatud juhul, kui lepingus on sätestatud või toetuse andja on määranud teisiti, ja eelkõige tegema järgmist:
  - esitama toetuse andjale ettemaksetagatised (kui see on kohaldatav);
  - nõudma vajalikke dokumente ja teavet, need läbi vaatama ja veenduma enne nende toetuse andjale esitamist nende kvaliteedis ja täielikkuses;
  - esitama toetuse andjale tulemused ja aruanded;
  - teavitama toetuse andjat teistele toetusesaajatele tehtud maksetest (maksete jaotuse aruanne; vajaduse korral, vt artiklid 22 ja 32);
- (iii) jagama toetuse andjalt saadud maksed põhjendamatu viivitusega teistele toetusesaajatele (vt artikkel 22).

Koordinaator ei tohi ülalnimetatud ülesandeid delegeerida ega edastada neid allhankelepinguga ühelegi teisele toetusesaajale või kolmandale isikule.

Ametiasutustest koordinaatorid võivad siiski delegeerida eespool punkti b alapunkti ii viimases taandes ja alapunktis iii sätestatud ülesanded haldusvolitusega üksustele, mille nad on loonud või mida nad kontrollivad. Sel juhul vastutab koordinaator ainuisikuliselt maksete ja lepingus sätestatud kohustuste täitmise eest.

Peale selle võivad koordinaatorid, kes on ainsad toetusesaajad⁹, delegeerida eespool punkti b alapunktides i–iii sätestatud ülesanded ühele oma liikmetest. Koordinaator vastutab ainuisikuliselt lepingus sätestatud kohustuste täitmise eest.

Toetusesaajad peavad meetme korrektse rakendamise tagamiseks sõlmima **omavahelised kokkulepped** töökorralduse ja koordineerimise kohta.

Kui toetuse andja seda nõuab (vt andmelehe punkt 1), tuleb see kord sätestada toetusesaajatevahelises kirjalikus **konsortsiumilepingus**, mis hõlmab näiteks järgmist:

- konsortsiumi sisekorraldus;
- programmi Erasmus+ aruandlus- ja haldamisvahendile juurdepääsu haldamine;
- erinevad maksete jaotamise põhimõtted ja finantsvastutus sissenõudmise korral (kui see on kohaldatav);
- täiendavad eeskirjad taustteabe ja tulemustega seotud õiguste ja kohustuste kohta (vt artikkel 16);
- sisevaidluste lahendamise kord;
- vastutust, kahjude hüvitamist ja konfidentsiaalsust käsitlevad kokkulepped toetusesaajate vahel.

Omavahelised kokkulepped ei tohi sisaldada ühtegi käesoleva lepinguga vastuolus olevat sätet.

ARTIKKEL 8. SEOTUD ÜKSUSED

Ei kohaldata.

ARTIKKEL 9. MUUD MEETMESSE KAASATUD OSALEVAD ÜKSUSED

9.1 Assotsieerunud partnerid

Ei kohaldata.

9.2 Kolmandad isikud, kes panustavad meetmesse mitterahalise osalusega

Muud kolmandad isikud võivad panustada meetmesse mitterahalise osalusega (st töötajad, seadmed, muud kaubad, tööd ja teenused jne, mis on tasuta), kui see on meetme rakendamiseks vajalik.

Mitterahalise osalusega panustavad kolmandad isikud ei täida meetme ülesandeid. Nad ei või nõuda meetmega seotud kulude hüvitamist ega toetust ning mitterahalise osaluse kulud ei ole rahastamiskõlblikud.

Kolmandad isikud ja nende mitterahaline osalus peavad olema nimetatud 1. lisas.

---

⁹ Vt ELi finantsmääruse 2018/1046 artikli 187 lõikes 2 esitatud määratlus: „[k]ui mitu üksust täidavad toetuse saamise kriteeriume ja moodustavad koos ühe üksuse, võib seda üksust käsitada **ainsa toetusesaajana**, sealhulgas juhul, kui üksus on moodustatud konkreetselt selle meetme jaoks, millele toetust antakse.“

9.3 Alltöövõtjad

Alltöövõtjad võivad meetmes osaleda, kui see on meetme rakendamiseks vajalik.

Alltöövõtjad peavad täitma meetmega seotud ülesandeid vastavalt artiklile 11. Toetusesaajate allhankekulud loetakse täielikult kaetuks ühikuhinna alusel antavate toetustega (olenemata tegelikest kantud alltöövõtukuludest, kui neid on).

Toetusesaajad peavad tagama, et nende artikli 11 (nõuetekohane rakendamine), artikli 12 (huvide konflikt), artikli 13 (konfidentsiaalsus ja turvalisus), artikli 14 (eetika), artikli 17 punkti 17.2 (nähtavus), artikli 18 (erieeskirjad meetme rakendamiseks), artikli 19 (teabe esitamine) ja artikli 20 (andmete säilitamine) kohaseid lepingulisi kohustusi kohaldatakse ka alltöövõtjate suhtes.

Toetusesaajad peavad tagama, et artiklis 25 nimetatud asutused (nt toetuse andja, OLAF, kontrollikoda jne) saavad kasutada oma õigusi ka alltöövõtjate suhtes.

9.4 Kolmandatele isikutele antava rahalise toetuse saajad¹⁰

Kui meede hõlmab rahalise toetuse andmist kolmandatele isikutele (nt toetused, auhinnad või samalaadsed toetusvormid), peavad toetusesaajad tagama, et nende artikli 12 (huvide konflikt), artikli 13 (konfidentsiaalsus ja turvalisus), artikli 14 (eetika), artikli 17 punkti 17.2 (nähtavus), artikli 18 (erieeskirjad meetme rakendamiseks), artikli 19 (teabe esitamine) ja artikli 20 (andmete säilitamine) kohaseid lepingulisi kohustusi kohaldatakse ka toetust saavate kolmandate isikute (saajate) suhtes.

Kui toetusesaajad peavad projektitegevuses osalejaid toetama, annavad nad sellist toetust vastavalt 5. lisas sätestatud tingimustele.

Toetusesaajad peavad ka tagama, et artiklis 25 nimetatud asutused (nt toetuse andja, OLAF, kontrollikoda jne) saavad kasutada oma õigusi ka saajate suhtes.

ARTIKKEL 10. ERISTAATUSEGA OSALEVAD ÜKSUSED

10.1 ELi-välised osalevad üksused

Osalevad üksused, mille asukoht on kolmandas riigis (kui selliseid üksusi on), kohustuvad täitma neile lepingust tulenevaid kohustusi ja:

- järgima üldpõhimõtteid (sh põhiõigusi ja -väärtusi ning eetikapõhimõtteid, keskkonna- ja tööstandardeid, salastatud teavet käsitlevad reegleid, intellektuaalomandi õigusi, rahastamise nähtavuse põhimõtet ja isikuandmete kaitset);
- kasutama artikli 24 kohaste sertifikaatide esitamisel kvalifitseeritud välisaudiitoreid, kes on sõltumatud ja vastavad ELi direktiivis 2006/43/EÜ¹¹ sätestatutega võrreldavatele standarditele;

---

¹⁰ Programmi Erasmus+ raames rahalist toetust saavaid kolmandaid isikuid käsitatakse osalejatena.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta direktiiv 2006/43/EÜ, mis käsitleb raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohustuslikku auditit (ELT L 157, 9.6.2006, lk 87).

- võimaldama artikli 25 kohaste kontrollide puhul viia selles artiklis nimetatud asutustel (nt toetuse andja, OLAF, kontrollikoda jne) läbi kontrollid, hindamisi, auditeid ja uurimisi (sealhulgas kohapealseid kontrollid, külaskäike ja inspekteerimisi).

Vaidluste lahendamise suhtes kohaldatakse erieeskirju (vt andmelehe punkt 5).

2. JAGU MEETME RAKENDAMISE EESKIRJAD

ARTIKKEL 11. MEETME NÕUETEKOHANE RAKENDAMINE

11.1 Kohustus rakendada meetet nõuetekohaselt

Toetusesaajad peavad rakendama meetet vastavalt 1. lisas kirjeldatule ning kooskõlas lepingu sätetega, taotlusvooru kutse tingimustega ja kõigi kohaldatavates ELi, rahvusvahelistes ja siseriiklikes õigusaktides sätestatud õiguslike kohustustega.

11.2 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed

Kui toetusesaaja ei täida käesolevast artiklist tulenevaid kohustusi, võib toetust vähendada (vt artikkel 28).

Selliste rikkumiste tagajärjel võidakse rakendada ka muid 5. peatükis kirjeldatud meetmeid.

ARTIKKEL 12. HUVIDE KONFLIKT

12.1 Huvide konflikt

Toetusesaajad peavad võtma kõik meetmed, mis aitavad ennetada olukorda, kus lepingu erapooletut ja objektiivset rakendamist ohustavad perekonna- või emotsionaalsete sidemete, poliitiliste, rahvuslike või majanduslike huvide või muu otsese või kaudse huviga seotud põhjused (edaspidi „huvide konflikt“).

Nad peavad teavitama viivitamata toetuse andjat ametlikult olukorrast, mis kujutab endast huvide konflikti või võib seda tõenäoliselt põhjustada, ning võtma kohe kõik vajalikud meetmed sellise olukorra parandamiseks.

Toetuse andja võib kontrollida võetud meetmete sobivust ja nõuda, et kindlaksmääratud tähtjaks võetaks kasutusele lisameetmeid.

12.2 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed

Kui toetusesaaja ei täida mõnd käesolevast artiklist tulenevat kohustust, võib toetust vähendada (vt artikkel 28) ning toetuse maksmise või toetusesaaja osalemise lõpetada (vt artikkel 32).

Selliste rikkumiste tagajärjel võidakse rakendada ka muid 5. peatükis kirjeldatud meetmeid.

ARTIKKEL 13. KONFIDENTSIAALSUS JA TURVALISUS

13.1 Tundlik teave

Lepinguosalised peavad hoidma konfidentsiaalsena mis tahes andmeid, dokumente või muud materjali (mis tahes vormis), mis on kirjalikult määratletud tundliku teabena (edaspidi „tundlik teave“), meetme rakendamise ajal ja vähemalt kuni andmelehel sätestatud tähtjani (vt punkt 6).

Toetusesaaja taotlusel võib toetuse andja nõustuda hoidma sellist teavet konfidentsiaalsena pikema aja jooksul.

Lepinguosalised võivad kasutada tundlikku teavet üksnes lepingu täitmiseks, kui nad ei ole kokku leppinud teisiti.

Toetusesaajad võivad avaldada tundliku teabe oma töötajatele või teistele osalevatele üksustele ainult juhul, kui nad

- (a) vajavad seda teavet lepingu rakendamiseks ja
- (b) on kohustatud järgima konfidentsiaalsuskohustust.

Toetuse andja võib avaldada tundliku teabe oma töötajatele ning teistele ELi institutsioonidele ja asutustele.

Lisaks võib ta avaldada tundlikku teavet kolmandatele isikutele, kui

- (a) see on vajalik lepingu täitmiseks või ELi finantshuvide kaitseks ja
- (b) teabe saajad on kohustatud järgima konfidentsiaalsuskohustust.

Konfidentsiaalsuskohustuse kohaldamine lõpetatakse, kui

- (a) teavet avaldav lepinguosaline nõustub teise osalise sellest kohustusest vabastama;
- (b) teave muutub avalikult kättesaadavaks konfidentsiaalsuskohustust rikkumata;
- (c) tundliku teabe avaldamist nõutakse ELi, rahvusvaheliste või riigi õigusnormidega.

Konfidentsiaalsust käsitlevad erieeskirjad (kui neid on) on esitatud 5. lisas.

13.2 Salastatud teave

Lepinguosalised peavad käsitlema salastatud teavet kooskõlas kohaldatavate ELi, rahvusvaheliste või siseriiklike õigusaktidega salastatud teabe kohta (eelkõige otsus 2015/444¹² ja selle rakenduseeskirjad).

Salastatud teavet sisaldavad tulemused tuleb esitada vastavalt toetuse andjaga kokku lepitud erikorraale.

Salastatud teavet hõlmavate meetmega seotud ülesannete korral võib alltöövõtulepingu sõlmida üksnes pärast toetuse andjalt sõnaselge (kirjaliku) nõusoleku saamist.

Salastatud teavet ei või avaldada ühelegi kolmandale isikule (sealhulgas meetme rakendamises osalevatele üksustele) ilma toetuse andja eelneva sõnaselge kirjaliku nõusolekuta.

Konkreetsed turvaeeskirjad (kui neid on) on esitatud 5. lisas.

---

¹² Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/444 ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekunormide kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53).

13.3 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed

Kui toetusesaaja ei täida käesolevast artiklist tulenevaid kohustusi, võib toetust vähendada (vt artikkel 28).

Selliste rikkumiste tagajärjel võidakse rakendada ka muid 5. peatükis kirjeldatud meetmeid.

ARTIKKEL 14. EETIKA JA VÄÄRTUSED

14.1 Eetika

Meede tuleb ellu viia kooskõlas rangeimate eetikanormidega ning kohaldatavate eetikapõhimõtteid käsitlevate ELi, rahvusvaheliste ja siseriiklike õigusaktidega.

14.2 Väärtused

Toetusesaajad kohustuvad juhinduma ELi põhiväärtustest (nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõigused, sealhulgas vähemuste õigused) ning tagama nende austamise.

14.3 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed

Kui toetusesaaja ei täida käesolevast artiklist tulenevaid kohustusi, võib toetust vähendada (vt artikkel 28).

Selliste rikkumiste tagajärjel võidakse rakendada ka muid 5. peatükis kirjeldatud meetmeid.

ARTIKKEL 15. ANDMEKAITSE

15.1 Andmete töötlemine toetuse andja poolt

Lepinguga hõlmatud isikuandmeid töödeldakse isikuandmete kaitse avalduses märgitud vastutava töötleja vastutusel kooskõlas kohaldatavate andmekaitsealaste õigusaktidega, eelkõige määrusega 2018/1725¹³ ja sellega seotud riiklike andmekaitsealaste õigusaktidega ning eesmärkidel, mis on sätestatud isikuandmete kaitse avalduses aadressil <https://ec.europa.eu/erasmus-esc-personal-data>.

15.2 Andmete töötlemine toetusesaajate poolt

Toetusesaajad töötlevad lepingukohaseid isikuandmeid kooskõlas kohaldatavate ELi, rahvusvaheliste ja riiklike andmekaitsealaste õigusaktidega (eelkõige määrusega (EL) 2018/1725¹⁴). Toetusesaajad on töötlemistevõime võimatud töötledajad.

Nad peavad tagama vastavuse määruse (EL) 2018/1725 artiklitele 29, 30, 31 ja 33, eelkõige selle, et

---

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ.

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ.

- isikuandmete töötlemine on seaduslik, õiglane ja andmesubjektidele läbipaistev;
- isikuandmeid kogutakse täpselt ja selgelt kindlaksmääratud ning õiguspärasel eesmärgidel ning neid ei töödelda hiljem viisil, mis on nende eesmärkidega vastuolus;
- isikuandmed on asjakohased, olulised ja piiratud sellega, mis on vajalik nende töötlemise otstarbe seisukohalt;
- isikuandmed on täpsed ja vajaduse korral ajakohastatud;
- isikuandmeid säilitatakse kujul, mis võimaldab andmesubjekte tuvastada ainult seni, kuni see on vajalik andmete töötlemise eesmärgidel, ja
- isikuandmeid töödeldakse viisil, mis tagab andmete piisava turvalisuse.

Toetusesaajad võivad anda oma töötajatele juurdepääsu ainult neile isikuandmetele, mis on lepingu rakendamiseks, haldamiseks ja järelevalveks rangelt vajalikud. Toetusesaajad peavad tagama, et töötajatel on konfidentsiaalsuskohustus.

Toetusesaajad peavad andmesubjekte teavitama nende isikuandmete töötlemisest ja esitama neile isikuandmete kaitse avalduse, mis on kättesaadavad aadressil <https://ec.europa.eu/erasmus-esc-personal-data>.

15.3 Nõute täitmata jätmise tagajärjed

Kui toetusesaaja ei täida käesolevast artiklist tulenevaid kohustusi, võib toetust vähendada (vt artikkel 28).

Selliste rikkumiste tagajärjel võidakse rakendada ka muid 5. peatükis kirjeldatud meetmeid.

ARTIKKEL 16. INTELLEKTUAALOMANDI ÕIGUSED – TAUSTTEAVE JA TULEMUSED – JUURDEPÄÄSU- JA KASUTUSÕIGUSED

16.1 Taustteave ja taustteabele juurdepääsu õigus

Toetusesaajad peavad andma üksteisele ja teistele osalevatele üksustele juurdepääsu taustteabele, mis on meetme rakendamiseks vajalik, kui 5. lisas sätestatud erieeskirjadest ei tulene teisiti.

„Taustteave“ – kõik andmed, oskusteave või teave, olenemata selle vormist või laadist (materiaalne või immateriaalne), sh sellised õigused nagu intellektuaalomandiõigus, mis

(a) oli toetusesaajate valduses enne nende ühinemist lepinguga ja

(a) on vajalik meetme rakendamiseks või tulemuste kasutamiseks.

Kui taustteabe suhtes kohaldatakse kolmanda isiku õigusi, peab asjaomane toetusesaaja tagama, et suudab täita lepingust tulenevaid kohustusi.

16.2 Tulemuste omandiõigus

Toetuse andja ei saa meetme raames saadud tulemuste suhtes omandiõigust.

„Tulemused“ – tegevuse materiaalne või immateriaalne tulemus, näiteks andmed, oskusteave või teave, olenemata selle vormist või laadist, selle kaitsmise võimalikkusest või võimatusest, samuti sellega kaasnevad õigused, sealhulgas intellektuaalomandiõigused.

16.3 Toetuse andja õigused kasutada saadud materjale, dokumente ja teavet poliitika, teabe esitamise, teavitamise, levitamise ja avaldamise eesmärgil

Toetuse andjal ja Euroopa Komisjonil on õigus kasutada meetmega seotud mittetundlikku teavet ning toetusesaajatelt saadud materjale ja dokumente (eelkõige avaldamiseks mõeldud kokkuvõtteid, tulemusi ja mis tahes muud materjali, näiteks pilte või audiovisuaalset materjali, paberkandjal või elektrooniliselt) poliitika, teabe esitamise, teavitamise, levitamise ja avaldamise eesmärgil nii meetme rakendamise ajal kui ka pärast seda.

Õigus kasutada toetusesaajate materjale, dokumente ja teavet antakse kasutustasuta, mittevälistava ja tagasivõtmatu litsentsina, mis hõlmab järgmisi õigusi:

- (a) **kasutamine enda tarbeks** (eelkõige tehes need kättesaadavaks toetuse andja või Euroopa Komisjoni heaks töötavatele isikutele või mis tahes muule ELi teenistusele (sh institutsioonid, organid, asutused jne) või teise liikmesriigi institutsioonile või organile; nende kopeerimine või taasesitamine kas tervikuna või osaliselt piiramatul arvul ja edastamine pressitalituste kaudu);
- (b) **levitamine üldsusele** (eelkõige avaldamine paberkandjal ning elektrooniliselt või digitaalselt, avaldamine internetis allalaaditava või mitteallalaaditava failina, levitamine ringhäälingukanalite kaudu, avalik väljapanek või esitlemine, levitamine pressitalituste kaudu või kandmine avalikesse andmebaasidesse või registritesse);
- (c) **toimetamine või ümbersõnastamine** (sh lühendamine, kokkuvõtete tegemine, muude elementide (nt metaandmed, selgitused, muud graafilised, visuaalsed, audio- või tekstielemendid) lisamine, väljavõtete (nt audio- või videofailid) tegemine, osadeks jaotamine, kogumikus kasutamine);
- (d) **tõlkimine**;
- (e) **säilitamine** paberkandjal, elektrooniliselt või muul kujul;
- (f) **arhiveerimine** kooskõlas kohaldatavate dokumendihalduse eeskirjadega;
- (g) õigus lubada **kolmandatel isikutel** tegutseda tema nimel või anda punktides b, c, d ja f sätestatud kasutusviiside jaoks all-litsentse kolmandatele isikutele, kui see on vajalik toetuse andja teabeesitamise-, teavitamis- ja avaldamistegevuseks;
- (h) saadud materjalide, dokumentide ja teabe **töötlemine**, analüüsimine, koondamine ning **tuletatud teoste koostamine** ning
- (i) tulemuste **levitamine** laialdaselt kättesaadavates andmebaasides või indeksites (näiteks avatud juurdepääsuga või avatud andmete portaalide või samalaadsete hoidlate kaudu, kas tasuta või mitte).

Kasutusõigused antakse kogu asjaomaste tööstus- või intellektuaalomandi õiguste kehtivusajaks.

Kui materjalide või dokumentide suhtes kehtivad isiklikud õigused või kolmandate isikute õigused (sealhulgas intellektuaalomandi õigused või füüsiliste isikute õigused oma kujutisele ja häälele), peavad toetusesaajad tagama, et täidavad käesolevast lepingust tulenevaid kohustusi (eelkõige hangivad vajalikud litsentsid ja load asjaomastelt õiguste omajatelt).

Vajaduse korral lisab toetuse andja järgmise teabe:

„© – [aasta] – [autoriõiguse omaniku nimi]. Kõik õigused kaitstud. Litsents on teataval tingimustel antud [toetuse andja nimi][Euroopa Komisjonile].“

16.4 Erieeskirjad intellektuaalomandi õiguste, tulemuste ja taustteabe kohta

Intellektuaalomandi õigusi, tulemusi ja taustteavet käsitlevad erieeskirjad (kui neid on) on esitatud 5. lisas.

16.5 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed

Kui toetusesaaja ei täida käesolevast artiklist tulenevaid kohustusi, võib toetust vähendada (vt artikkel 28).

Sellise rikkumise puhul võidakse võtta ka muid 5. peatükis kirjeldatud meetmeid.

ARTIKKEL 17. TEAVITAMINE, LEVITAMINE JA NÄHTAVUS

17.1 Teavitamine – levitamine – meetme reklaamimine

Kui toetuse andjaga pole kokku lepitud teisiti, peavad toetusesaajad meedet ja selle tulemusi reklaamima ning esitama selleks eri sihtrühmadele (sh meedia ja üldsus) strateegiliselt ja tõhusalt sihtotstarbelist teavet kooskõlas 1. lisaga.

Toetusesaajad peavad enne sellise teavitamis- või levitamistegevuse alustamist, millel on eeldatavasti suur meediamõju, teavitama projektist toetuse andjat.

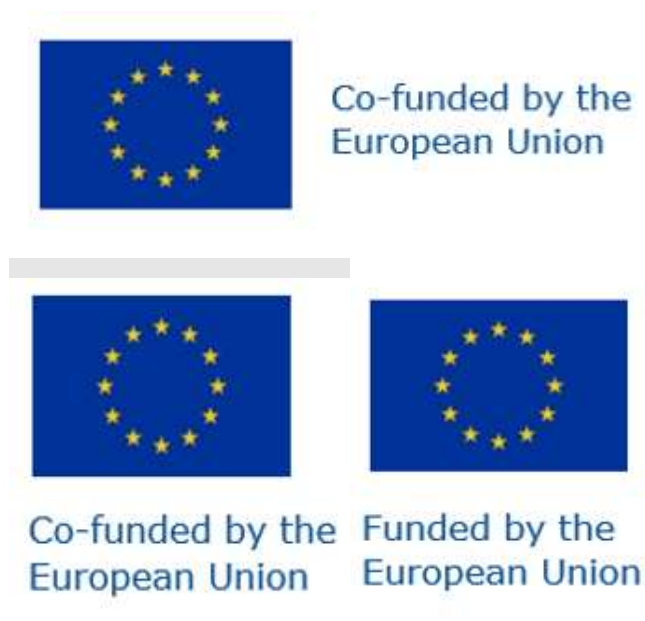
17.2 Nähtavus – ELi lipp ja märke rahastamise päritolu kohta

Kui toetuse andjaga ei ole teisiti kokku lepitud, tuleb toetusesaajate meetmega seotud teavitamise (sh meediasuhted, konverentsid, seminarid, teabematerjalid, näiteks brošüürid, teabelehed, plakatid, esitlused jne, mida esitatakse elektrooniliselt, traditsioonilise või sotsiaalmeedia kaudu jne) ja levitamise korral ning toetusega rahastatud mis tahes taristu, seadmete, sõidukite, tarvikute või oluliste tulemuste puhul mainida ELi toetust ning kujutada Euroopa Liidu lippu (embleemi), samuti esitada märke rahastamise päritolu kohta (mis vajaduse korral tõlgitakse kohalikesse keeltesse):

Funded by the
European Union

embleem peab jääma eristatavaks ja eraldiseisvaks ning seda ei või muuta muude visuaalsete märkide, kaubamärkide või teksti lisamisega.

Peale embleemi ei tohi ELi toetuse esiletõstmiseks kasutada ühtki muud visuaalset identiteeti ega logo.

Kui embleem esitatakse koos teiste logodega (nt toetusesaajate või sponsorite logod), peab see olema esitatud vähemalt sama silmatorkavalt ja nähtavalt kui teised logod.

Toetusesaajad võivad käesolevast artiklist tulenevate kohustuste täitmisel kasutada embleemi toetuse andjalt eelnevalt heakskiitu saamata. See ei anna neile siiski embleemi kasutamise ainuõigust. Lisaks ei tohi nad embleemi või samalaadset kaubamärki või logo omastada kas registreerimise kaudu ega muul viisil.

17.3 Teabe kvaliteet – vastutuse välistamine

Meetmega seotud teavitamis- või levitamistegevuses tuleb kasutada faktiliselt täpset teavet.

Lisaks tuleb märkida järgmine vastutuse välistamise klausel (tõlgituna kohalikesse keeltesse, kui see on asjakohane).

„Rahastanud Euroopa Liit. Avaldatud seisukohad ja arvamused on siiski ainult autori(te) omad ega pruugi kajastada Euroopa Liidu või [toetuse andja nimi] seisukohti ja arvamusi. Euroopa Liit ega toetuse andja nende eest ei vastuta.“

17.4 Teavitamist, levitamist ja nähtavust käsitlevad erieeskirjad

Teavitamist, levitamist ja nähtavust käsitlevad erieeskirjad (kui neid on) on esitatud 5. lisas.

17.5 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed

Kui toetusesaaja ei täida käesolevast artiklist tulenevaid kohustusi, võib toetust vähendada (vt artikkel 28).

Selliste rikkumiste tagajärjel võidakse rakendada ka muid 5. peatükis kirjeldatud meetmeid.

ARTIKKEL 18. MEETME RAKENDAMISE ERIEESKIRJAD

18.1 Meetme rakendamise erieeskirjad

Meetme rakendamise erieeskirjad (kui neid on) on esitatud 5. lisas.

18.2 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed

Kui toetusesaaja ei täida käesolevast artiklist tulenevaid kohustusi, võib toetust vähendada (vt artikkel 28).

Sellise rikkumise puhul võidakse võtta ka muid 5. peatükis kirjeldatud meetmeid.

3. JAGU TOETUSE HALDAMINE

ARTIKKEL 19. ÜLDINE TEABE ESITAMISE KOHUSTUS

19.1 Teabenõuded

Toetusesaajad peavad esitama – nii meetme rakendamise ajal kui ka pärast seda kooskõlas artikliga 7 – kogu teabe, mida taotletakse deklareeritud kulude või maksete rahastamise kõlblikkuse, meetme nõuetekohase rakendamise ja lepingust tulenevate mis tahes muude kohustuste täitmise kontrollimiseks.

Esitatav teave peab olema tõene, täpne ja täielik ning see tuleb esitada nõutud vormingus, sealhulgas elektrooniliselt.

19.2 Andmete ajakohastamine programmi Erasmus+ aruandlus- ja haldamisvahendis

Toetusesaajad peavad kogu aeg, st nii meetme rakendamise ajal kui ka pärast seda, ajakohastama programmi Erasmus+ aruandlus- ja haldamisvahendis säilitatavat teavet, eelkõige oma nime, aadressi ning andmeid seaduslike esindajate, õigusliku vormi ja organisatsiooni liigi kohta.

19.3 Teave meedet mõjutavate sündmuste ja asjaolude kohta

Toetusesaaja peab viivitamata teavitama toetuse andjat (ja teisi toetusesaajaid) järgmisest:

- (a) **sündmused**, mis võivad tõenäoliselt mõjutada meetme rakendamist või ELi finantshuve või põhjustada meetme rakendamisel viivitusi, eelkõige
  - (i) muutused oma õiguslikus, rahalises, tehnilises, organisatsioonilises või omandiõigusega seotud olukorras (sealhulgas muudatused, mis on seotud mõne enne toetuse allkirjastamist allkirjastatud kirjalikus kinnituses loetletud menetlusest kõrvalejätmise alusega);
- b) **asjaolud**, mis mõjutavad:
  - (ii) toetuse andmise otsust või
  - (iii) lepingust tulenevate nõuete täitmist.

19.4 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed

Kui toetusesaaja ei täida käesolevast artiklist tulenevaid kohustusi, võib toetust vähendada (vt artikkel 28).

Selliste rikkumiste tagajärjel võidakse rakendada ka muid 5. peatükis kirjeldatud meetmeid.

ARTIKKEL 20. ANDMETE SÄILITAMINE

20.1 Andmete ja tõendavate dokumentide säilitamine

Toetusesaajad peavad vähemalt kuni andmelehel sätestatud tähtajani (vt punkt 6) säilitama andmeid ja tõendavaid dokumente, mis tõendavad meetme nõuetekohast rakendamist kooskõlas vastava valdkonna heakskiidetud standarditega (kui neid on).

Lisaks peavad toetusesaajad sama ajavahemiku kohta säilitama deklareeritud summade põhjendamiseks järgmised dokumendid:

- (a) tegelikud kulud: deklareeritud kulusid tõendavad piisavad andmed ja tõendusdokumendid, näiteks lepingud, alltöövõtulepingud, arved ja raamatupidamisdokumendid. Lisaks peavad toetusesaaja tavapärane raamatupidamisarvestus ja sisekontrollikord võimaldama otseselt võrrelda deklareeritud summasid, nende raamatupidamisarvestuses kajastatud summasid ja tõendavates dokumentides sisalduvaid summasid;
- (b) ühikuhinna alusel antavate toetuste puhul vastavalt tavapärastele kuluarvestustavadele (kui need on olemas): toetusesaajad peavad kooskõlas 2. lisaga säilitama piisavaid andmeid ja tõendavaid dokumente, mis tõendavad deklareeritud ühikute arvu ja seda, et nende kuluarvestustavasid on rakendatud järjepidevalt ja objektiivsete kriteeriumide alusel, sõltumata rahastamisallikast, ning et need vastavad artikli 6 punktides 6.1 ja 6.2 sätestatud rahastamiskõlblikkuse tingimustele. toetusesaajad ei pea säilitama konkreetseid andmeid tegelike kulude kohta.

Andmed ja tõendusdokumendid tuleb teha taotluse korral kättesaadavaks (vt artikkel 19) või esitada need kontrolli, hindamise, auditi või uurimise eesmärgil (vt artikkel 25).

Poolelioleva kontrolli, auditi, uurimise, kohtuvaidluse või muu lepingust tulenevate nõuete menetlemise korral peavad toetusesaajad säilitama need andmed ja tõendusdokumendid nimetatud menetluste lõpuni.

Toetusesaajad peavad säilitama algdokumendid. Digitaalseid või digitaliseeritud dokumente käsitatakse algdokumentidena, kui need on kohaldatavate riigi õigusaktide kohaselt lubatud. Toetuse andja võib heaks kiita muud dokumendid peale algdokumentide, kui need tagavad samaväärse kindlusastme.

20.2 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed

Kui toetusesaaja ei täida käesolevast artiklist tulenevaid kohustusi, käsitatakse ebapiisavalt põhjendatud kulusid või makseid rahastamiskõlbmatuna (vt artikkel 6) ja need lükatakse tagasi (vt artikkel 27) ning toetust võidakse vähendada (vt artikkel 28).

Selliste rikkumiste tagajärjel võidakse rakendada ka muid 5. peatükis kirjeldatud meetmeid.

ARTIKKEL 21. ARUANDLUS

21.1 Pidev aruandlus

Olukorrast olenevalt peab koordinaator esitama eduaruande vastavalt andmelehel sätestatud ajakavale (vt punkt 4.2) ja 5. lisas sätestatud tingimustele.

21.2 Perioodiline aruanne

Lisaks peavad toetusesaajad esitama aruande maksete taotlemiseks vastavalt andmelehel esitatud ajakavale ja maksekorrale (vt punkt 4.2).

- täiendavate ettemaksete (kui need on ette nähtud) taotlemiseks: **perioodiline aruanne**
- lõppmakse taotlemiseks: **lõpparuanne**.

Perioodilised aruanded sisaldavad tehnilist osa ja finantsosa.

Tehniline osa hõlmab ülevaadet meetme rakendamisest. Selle koostamisel tuleb kasutada riikliku büroo esitatud vormi.

Finantsosa hõlmab järgmist:

- aruanne eelmise ettemakse kasutamise kohta;
- finantsaruanded (iga toetusesaaja kohta eraldi ja koondaruanne kõigi toetusesaajate kohta);
- selgitus vahendite kasutamise kohta (või üksikasjalik kuluaruannete tabel, kui seda nõutakse).

Finantsaruannetes tuleb üksikasjalikult kirjeldada aruandeperioodil rakendatud ühikuhinna alusel antud toetusi.

Toetuse andja ei võta arvesse finantsaruandes deklareerimata jäetud, ühikuhinna alusel antavaid toetusi.

Finantsaruannete allkirjastamisega (programmi Erasmus+ aruandlus- ja haldamisvahendis) kinnitavad toetusesaajad, et:

- esitatud teave on täielik, usaldusväärne ja tõene;
- deklareeritud, ühikuhinna alusel antavad toetused on rahastamiskõlblikud (vt artikkel 6);
- toetusi on võimalik põhjendada piisavate andmete ja tõendatavate dokumentidega (vt artikkel 20 ja 2. lisa), mis esitatakse taotluse korral (vt artikkel 19) või kontrolli, hindamise, auditi ja uurimise käigus (vt artikkel 25).

21.3 Finantsaruannetes kasutatav vääring ja konverteerimine eurodesse

Finantsaruanded tuleb koostada eurodes.

Toetusesaajad, kelle üldine raamatupidamisarvestus toimub muus vääringus kui euro, peavad oma raamatupidamisarvestuses kajastatud muus vääringus kantud kulud konverteerima eurodesse *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldatud päevakursside keskmise alusel (EKP veebisaidil), mis

on arvutatud asjaomase aruandeperioodi suhtes (<http://www.ecb.europa.eu/stats/exchange/eurofxref/html/index.en.html>).

Kui *Euroopa Liidu Teatajas* ei ole avaldatud euro päevast vahetuskurssi asjaomase vääringu suhtes, siis konverteeritakse see Euroopa Komisjoni veebisaidil ([InforEuro](http://inforeuro.eu)) avaldatud kuu raamatupidamise keskmise vahetuskursi alusel, mis on arvutatud asjaomase aruandeperioodi suhtes.

Toetusesaajad, kelle üldist raamatupidamisarvestust peetakse eurodes, peavad arvestama muus vääringus tekkinud kulud eurodesse ümber oma tavapärase raamatupidamistava kohaselt.

21.4 Aruande keel

Aruanded peavad olema lepingu keeles, kui toetuse andjaga ei ole kokku lepitud teisiti (vt andmeleht, punkt 4.2).

21.5 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed

Kui esitatud aruanne ei ole käesoleva artikliga kooskõlas, võib toetuse andja maksetähtaja arvestamise peatada (vt artikkel 29) ja kohaldada muid 5. peatükis kirjeldatud meetmeid.

Kui koordinaator ei täida oma aruandluskohustusi, võib toetuse andja toetuse andmise või koordinaatori osalemise lõpetada (vt artikkel 32) või kohaldada muid 5. peatükis kirjeldatud meetmeid.

ARTIKKEL 22. MAKSED JA SISSENÕUDMISED. TASUMISELE KUULUVATE SUMMADE ARVUTAMINE

22.1 Maksed ja maksete tegemise kord

Maksed tehakse vastavalt andmelehel esitatud ajakavale ja maksekorrale (vt punkt 4.2).

Need makstakse eurodes koordinaatori näidatud pangakontole (vt andmelehe punkt 4.2) ja need tuleb jaotada põhjendamatu viivitusega (esialgse ettemakse jaotamise suhtes võidakse kohaldada piiranguid; vt andmelehe punkt 4.2).

Kõnealusele pangakontole tehtavad maksed vabastavad toetuse andja maksekohustusest.

Ülekandekulud tasutakse järgmiselt:

- toetuse andja maksab oma panga küsitud ülekandetasu;
- toetusesaaja maksab oma panga küsitud ülekandetasu;
- korduva ülekande põhjustanud lepinguosaline maksab kõik korduva ülekande kulud.

Toetuse andja maksed loetakse teostatuks kuupäeval, mil need tema kontolt debiteeritakse.

22.2 Sissenõudmine

Sissenõudmisi tehakse juhul, kui toetusesaaja osalemise lõpetamise korral, lõppmakse tegemise ajal või pärast seda selgub, et toetuse andja on maksnud liiga palju ja peab alusetult makstud summad tagasi nõudma.

Sissenõudmiste üldine vastutuskord (esmane vastutus) on järgmine. Lõppmakse tegemisel vastutab sissenõudmiste eest täielikult koordinaator, isegi kui ta ei ole olnud alusetult makstud summade lõppsaja. Toetusesaaja osalemise lõpetamisel või pärast lõppmakse tegemist nõutakse summad sisse otse asjaomastelt toetusesaajatelt.

Täitmisele pööratud nõuete korral (vt artikli 22 punkt 22.4):

- toetusesaajad vastutavad teise toetusesaaja lepingujärgsete võlgade (sealhulgas viivised) tagasimaksmise eest solidaarselt, kui toetuse andja seda nõuab (vt andmelehe punkt 4.4);

22.3 Tasumisele kuuluvad summad

22.3.1 Ettemaksed

Ettemakse eesmärk on anda toetusesaajatele käibevahendeid.

See summa jääb lõppmakse tegemiseni ELi varaks.

Esimeste ettemaksete (kui need on ette nähtud) puhul on maksmisele kuuluv summa, ajakava ja maksekord sätestatud andmelehel (vt punkt 4.2).

Täiendavate ettemaksete (kui need on ette nähtud) puhul on tasumisele kuuluv summa, ajakava ja maksekord samuti sätestatud andmelehel (vt punkt 4.2). Kui aga eelmise ettemakse kasutamise aruandest nähtub, et sellest kasutati vähem kui 70%, vähendatakse andmelehel esitatud summat 70% künnise ja kasutatud summa vahe võrra.

Ettemakseid (või nende osi) võib tasaarvestada (ilma toetusesaajate nõusolekuta) summadega, mille toetusesaaja võlgneb toetuse andjale, kuni summani, mis tuleb kõnealusele toetusesaajale maksta.

Makseid ei tehta, kui maksetähtaja arvestamine või maksed on peatatud (vt artiklid 29 ja 30).

22.3.2 Toetusesaaja osalemise lõpetamise korral võlgnetav summa. Sissenõudmine

Toetusesaaja osalemise lõpetamise korral määrab toetuse andja kindlaks asjaomasele toetusesaajale makstava esialgse summa. Maksed (kui neid on) tehakse järgmise lõppmaksega.

Asjaomasele toetusesaajale ette nähtav **tasumisele kuuluv summa** arvutatakse heakskiidetud ELi kogutoetuse alusel.

Heakskiidetud ELi kogutoetuse arvutamine

Toetuse andja arvutab esmalt toetusesaajale kõigil aruandeperioodidel antud heakskiidetud ELi rahalise toetuse, arvutades ELi maksimaalse toetuse kulude katmiseks (rakendades toetusesaaja heakskiidetud kulude suhtes rahastamismäära), lisades heakskiidetud ühikuhinna alusel antavad toetused.

Pärast seda võtab toetuse andja arvesse toetuste vähendamisi (kui neid on). Tulemuseks saadakse heakskiidetud ELi rahalise toetuse kogusumma toetusesaajale.

Seejärel arvutatakse **lõppsaldo**, arvates sellele toetussaajale heakskiidetud ELi rahalise toetuse kogusummast maha saadud maksed (kui neid on; vt aruanne tehtud maksete kohta, artikkel 32):

{ {toetusesaajale antava heakskiidetud ELi rahalise toetuse kogusumma},

millest arvatakse maha

{saadud ettemaksed (kui neid on)} }.

Kui lõppsaldo on **positiivne**, lisatakse see summa konsortsiumile tehtava järgmise lõppmakse hulka.

Kui lõppsaldo on **negatiivne**, nõutakse see sisse järgmise menetluse kohaselt:

toetuse andja saadab asjaomasele toetusesaajale **eelteate**,

- milles teatab ametlikult sissenõudmiskavatsusest, võlgnetava summa, sissenõutava summa ja sissenõudmise põhjused ning
- palub esitada võimalikud märkused 30 päeva jooksul alates teate saamisest.

Kui märkusi ei esitata (või toetuse andja otsustab esitatud märkustele vaatamata sissenõudmist jätkata), kinnitab ta sissenõutava summa ja palub see summa koordinaatorile maksta (**kinnituskiri**).

Hiljem võetakse neid summasid arvesse ka lõppmakse tegemisel.

22.3.3 Vahemaksed

Ei kohaldata.

22.3.4 Lõppmakse – Lõplik toetussumma – Tulud ja kasum – Sissenõudmine

Lõppmaksega (jääkmaksega) hüvitatakse rahastamiskõlblike kulude ja maksete ülejäänud osa, mida on meetme rakendamiseks jaoks taotletud (kui neid on).

Lõppmakse tehakse vastavalt andmelehel esitatud kavale ja üksikasjadele (vt punkt 4.2).

Makse sõltub lõpparuande heakskiitmisest. Aruande heakskiitmine ei tähenda, et sellega tunnistatakse selle sisu nõuetele vastavaks, usaldusväärseks, täielikuks või tõseks.

Meetme lõplik toetussumma arvutatakse heakskiidetud ELi kogutoetuse alusel.

Heakskiidetud ELi kogutoetuse arvutamine

Toetuse andja arvutab esmalt meetme jaoks kõigil aruandeperioodidel antud heakskiidetud ELi rahalise toetuse, arvutades ELi maksimaalse toetuse kulude katmiseks (rakendades iga toetusesaaja heakskiidetud kogukulude suhtes rahastamismäära), lisades heakskiidetud ühikuhinna alusel antavad toetused.

Pärast seda võtab toetuse andja arvesse toetuste vähendamisi (kui neid on). Tulemuseks saadakse heakskiidetud ELi rahalise toetuse kogusumma.

Kui tulemuseks saadud summa on artikli 5 punktis 5.2 sätestatud maksimaalsest toetussummast suurem, rakendatakse viimati nimetatud summat.

Seejärel arvutatakse **lõppsaldo** (lõppmakse), arvates lõplikust toetussummast maha juba tehtud ettevahemakse(te) (kui ettemakse(d) on tehtud) kogusumma:

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{lõplik toetussumma} \\ \text{millest arvatakse maha} \\ \text{{juba tehtud ettemakse(d) (kui neid on tehtud)}} \end{array} \right\}.$$

Kui lõppsaldo on **positiivne**, **makstakse** see koordinaatorile välja.

Lõppmakset (või selle osa) võib tasaarvestada (ilma toetusesaajate nõusolekuta) summadega, mille toetusesaaja võlgneb toetuse andjale, kuni summani, mis tuleb kõnealusele toetusesaajale maksta.

Makseid ei tehta, kui maksetähtaja arvestamine või maksed on peatatud (vt artiklid 29 ja 30).

Kui lõppsaldo on **negatiivne**, **nõutakse see sisse** järgmise menetluse kohaselt:

toetuse andja saadab koordinaatorile **eelteate**,

- milles teatab ametlikult sissenõudmiskavatsusest ja esitatakse lõplik toetussumma, sissenõutav summa ja sissenõudmise põhjused ning
- palub esitada võimalikud märkused 30 päeva jooksul alates teate saamisest.

Kui märkusi ei esitata (või toetuse andja otsustab esitatud märkustele vaatamata sissenõudmist jätkata), kinnitab ta sissenõutava summa (**kinnituskiri**) ning **võlateate** makse tingimuste ja kuupäeva kohta.

Kui makset ei ole võlateates ettenähtud kuupäevaks tehtud, **pöörab** toetuse andja nõude **täitmisele** vastavalt artikli 22 punktile 22.4.

22.3.5 Lõppmaksele järgnev audit – Lõpliku toetussumma muutmine – Sissenõudmine

Kui toetuse andja pärast lõppmakse tegemist (eelkõige pärast kontrolle, hindamisi, auditeid või uurimisi; vt artikkel 25) lükkab kulud või maksed tagasi (vt artikkel 27) või vähendab toetust (vt artikkel 28), arvutab ta asjaomasele toetusesaajale **muudetud lõpliku toetussumma**.

Asjaomasele toetusesaajale ettenähtav **muudetud lõplik toetussumma** arvutatakse muudetud heakskiidetud ELi kogutoetuse alusel.

Muudetud heakskiidetud ELi kogutoetuse arvutamine

Toetuse andja arvutab esmalt toetusesaaja muudetud heakskiidetud ELi rahalise toetuse kõigi aruandeperioodide kohta, arvutades kokku muudetud heakskiidetud kulud ja muudetud heakskiidetud maksed.

Pärast seda võtab toetuse andja arvesse toetuste vähendamisi (kui neid on). Tulemuseks saadakse muudetud heakskiidetud ELi rahalise toetuse kogusumma.

Kui muudetud lõplik toetussumma on väiksem kui toetusesaaja lõplik toetussumma, **nõutakse see tagasi**, lahutades lõplikust toetussummast muudetud lõplik toetussumma:

{ toetusesaajalõplik toetussumma,
millest arvatakse maha
toetusesaajale ette nähtud muudetud lõplik toetussumma }.

Toetuse andja saadab asjaomasele toetusesaajale **eelteate**,

- milles teatab ametlikult sissenõudmiskavatsusest, sissenõutava summa ja sissenõudmise põhjused ning
- palub esitada võimalikud märkused 30 päeva jooksul alates teate saamisest.

Kui märkusi ei esitata (või toetuse andja otsustab saadud märkustele vaatamata sissenõudmist jätkata), kinnitab ta sissenõutava summa (**kinnituskiri**) ning **võlateate** makse tingimuste ja kuupäeva kohta.

Seotud üksuste vastu (kui neid on) suunatud sissenõudmisi menetletakse toetusesaajate kaudu.

Kui makset ei ole võlateates ettenähtud kuupäevaks tehtud, **pöörab** toetuse andja **nõude täitmisele** vastavalt artikli 22 punktile 22.4.

22.4 Täitmisele pööratud nõue

Kui makset ei ole võlateates ette nähtud kuupäevaks tehtud, nõutakse tasumisele kuuluv summa sisse,

- (a) tasaarvestades selle (ilma koordinaatori või toetusesaaja nõusolekuta) mis tahes summaga, mis toetuse andja võlgneb koordinaatorile või toetusesaajale.

Erandjuhul võib summa ELi finantshuvide kaitseks tasaarvestada enne võlateates märgitud maksetähtaega.

- (b) kasutades finantstagatist/-tagatisi (kui see on kohaldatav);
- (c) pidades teisi toetusesaajaid solidaarselt vastutavaks (kui teisi toetusesaajaid on; vt andmelehe punkt 4.4);
- (d) andes asja kohtusse (vt artikkel 43).

Sissenõutav summa suureneb artikli 22 punktis 22.5 sätestatud **viivise** võrra alates võlateates esitatud maksekuupäevale järgnevast päevast kuni selle kuupäevani (k.a), kui kogu summa on tasutud.

Osamaksete arvutamisel võetakse kõigepealt arvesse kulud, tasud ja viivisintress ning alles seejärel põhisumma.

Sissenõudmismenetluse käigus tasutavad pangakulud katab toetusesaaja, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse direktiivi (EL) 2015/2366¹⁵.

22.5 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed

22.5.1 Kui toetuse andja ei pea maksetähtajast kinni (vt eespool), on toetusesaajatel õigus saada **viivist** vastavalt Euroopa Keskpanga (EKP) eurodes toimuvate põhiliste refinantseerimistehingute puhul kohaldatavale viiteintressimäärale, millele lisandub andmelehel nimetatud määr (punkt 4.2). EKP viiteintressimäär on viimase maksekuu esimesel päeval kehtiv määr, mis on avaldatud *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias.

Kui viivis on kuni 200 eurot, makstakse see koordinaatorile üksnes juhul, kui asjaomane taotlus esitatakse kahe kuu jooksul pärast hilinenud makse kättesaamist.

Viivist ei tule maksta, kui kõik toetusesaajad on ELi liikmesriigid (sealhulgas piirkondliku ja kohaliku omavalitsuse asutused või muud avaliku sektori asutused, kes tegutsevad käesoleva lepingu kohaldamisel liikmesriigi nimel).

Maksetähtaja arvestamise või maksete peatamist (vt artiklid 29 ja 30) ei käsitata hilinenud maksena.

Viivis hõlmab ajavahemikku makse tähtpäevale järgnevast päevast (vt eespool) kuni makse kuupäevani (k.a).

Viivist ei võeta lõpliku toetussumma arvutamisel arvesse.

22.5.2 Kui koordinaator ei täida mõnd käesolevast artiklist tulenevat kohustust, võib toetust vähendada (vt artikkel 28) ning toetuse maksmise või koordinaatori osalemise võib lõpetada (vt artikkel 32).

Selliste rikkumiste tagajärjel võidakse rakendada ka muid 5. peatükis kirjeldatud meetmeid.

ARTIKKEL 23. TAGATISED

23.1 Ettemaksetagatis

Kui toetuse andja seda nõuab (vt andmelehe punkt 4.2), peavad toetusesaajad esitama ettemaksetagatise (ühe või mitu) vastavalt andmelehel esitatud ajakavale ja summadele.

Koordinaator peab koos ettemakse taotlusega esitama toetuse andjale finantstagatise.

Tagatis peab vastama järgmistele tingimustele:

- (a) tagatise peab esitama ELis asuv pank või tunnustatud finantseerimisasutus või – koordinaatori taotlusel ja toetuse andja nõusolekul – samaväärset tagatist pakkuv kolmas isik või pank või finantseerimisasutus väljaspool ELi;

---

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2366 makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2009/110/EÜ ning 2013/36/EL ja määruse (EL) nr 1093/2010 muutmise ning direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 337, 23.12.2015, lk 35).

- (b) tagatise andja vastutab kui esimesel nõudmisel väljamakstava tagatise andja ega nõua, et toetuse andja esitaks nõuded põhivõlgniku (st asjaomane toetusesaaja) vastu, ning
- (c) tagatis jääb sõnaselgelt jõusse kuni lõppmakse tegemiseni, või kui lõppmakse asemel toimub sissenõudmine, siis ajani, kui toetusesaaja võlinatest teavitamisest on möödunud viis kuud.

Tagatis vabastatakse järgmise kuu jooksul.

23.2 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed

Kui toetusesaajad ei täida oma kohustust esitada ettemaksetagatis, siis ettemakset ei tehta.

Selliste rikkumiste tagajärjel võidakse rakendada ka muid 5. peatükis kirjeldatud meetmeid.

ARTIKKEL 24. TÕENDID

Ei kohaldata.

ARTIKKEL 25. KONTROLLID, HINDAMISED, AUDITID JA UURIMISED. TULEMUSTE PÕHJAL JÄRELDUSTE TEGEMINE

25.1 Toetuse andja kontrollid, hindamised ja auditid

25.1.1 Sisekontroll

Toetuse andja võib meetme rakendamise ajal või pärast seda kontrollida meetme nõuetekohast rakendamist ja lepingust tulenevate kohustuste täitmist, hinnates muu hulgas kulusid ja makseid, tulemusi ja aruandeid.

25.1.2 Projektide hindamine

Toetuse andja võib hinnata meetme nõuetekohast rakendamist ja lepingust tulenevate kohustuste täitmist (projekti üld- või erihindamised).

Projekti võib hakata hindama meetme rakendamise ajal ja teha seda kuni andmelehel sätestatud tähtajani (vt punkt 6). Hindamisest teatatakse ametlikult koordinaatorile või asjaomasele toetusesaajale ning selle alguskuupäevana käsitatakse teate saamise kuupäeva.

Vajaduse korral võivad toetuse andjat abistada sõltumatud väliseksperdid. Kui toetuse andja kasutab väliseksperte, teavitatakse sellest koordinaatorit või asjaomast toetusesaajat, kellel on õigus esitada vastuväiteid, viidates ärisaladusele või huvide konfliktile.

Koordinaator või asjaomane toetusesaaja peab tegema igakülgset koostööd ning esitama kindlaksmääratud tähtaja jooksul kogu teabe ja andmed lisaks juba esitatud tulemustele ja aruannetele (sh teabe vahendite kasutamise kohta). Toetuse andja võib nõuda toetusesaajatelt sellise teabe esitamist vahetult talle. Tundlikku teavet ja dokumente käsitletakse vastavalt artiklile 13.

Koordinaatorit või asjaomast toetusesaajat võidakse kutsuda kohtumistele, sealhulgas kohtumistele välisekspertidega.

Kohapealse kontrollkäigu korral peab toetusesaaja võimaldama juurdepääsu (sh välisekspertidele) oma valdustesse ja ruumidesse ning tagama, et nõutud teave on hõlpsasti kättesaadav.

Esitav teave peab olema tõene, täpne ja täielik ning see tuleb esitada nõutud vormingus, sealhulgas elektrooniliselt.

Hindamistulemuste põhjal koostatakse **projekti hindamise aruanne**.

Toetuse andja esitab projekti hindamise aruande koordinaatorile või asjaomasele toetusesaajale, kellel on teate kättesaamisest alates märkuste esitamiseks aega 30 päeva.

Projekti hinnatakse (ja hindamisaruanded koostatakse) lepingus kasutatud keeles.

25.1.3 Auditid

Toetuse andja võib teha auditeid, et kontrollida meetme nõuetekohast rakendamist ja lepingust tulenevate kohustuste täitmist.

Selliseid auditeid võib alustada meetme rakendamise ajal ja kuni andmelehel sätestatud tähtjani (vt punkt 6). Neist teatatakse ametlikult asjaomasele toetusesaajale ning nende alguskuupäevana käsitatakse teatamise kuupäeva.

Toetuse andja võib kasutada oma audititalitust, delegeerida auditeid kesksele talitusele või kasutada väliseid audiitorühinguid. Kui toetuse andja kasutab välist audiitorühingut, teavitatakse sellest asjaomast toetusesaajat ja tal on õigus esitada vastuväiteid, viidates ärisaladusele või huvide konfliktile.

Asjaomane toetusesaaja peab tegema igakülgset koostööd ja esitama kindlaksmääratud tähtaja jooksul kogu teabe (sh täielikud raamatupidamisaruanded, individuaalsed palgatõendid või muu isiklik teave), mis on lepingu täitmise kontrollimiseks vajalik. Tundlikku teavet ja dokumente käsitletakse vastavalt artiklile 13.

Kohapealse kontrollkäigu korral peab asjaomane toetusesaaja võimaldama pääsu (sh välisaudiitoritele) oma valdustesse ja ruumidesse ning tagama, et nõutud teave on hõlpsasti kättesaadav.

Esitav teave peab olema tõene, täpne ja täielik ning see tuleb esitada nõutud vormingus, sealhulgas elektrooniliselt.

Auditileidude põhjal koostatakse **auditiaruande kavand**.

Audiitorid edastavad ametliku auditiaruande kavandi asjaomasele toetusesaajale, kellel on teate kättesaamisest alates märkuste esitamiseks aega 30 päeva (ärakuulamisega auditimenetlus).

Lõplikus auditiaruandes võetakse arvesse asjaomase toetusesaaja märkusi ja sellest teatatakse neile ametlikult.

Auditeid tehakse (ja auditiaruanded koostatakse) lepingus kasutatud keeles.

25.2 Euroopa Komisjoni kontrollid, hindamised ja auditid teiste toetuse andjate toetuste puhul

Euroopa Komisjonil on samad kontrolli-, hindamis- ja auditeerimisõigused kui toetuse andjal.

25.3 Juurdepääs dokumentidele lihtsustatud rahastamisvormide hindamiseks

Toetusesaajad peavad andma Euroopa Komisjonile juurdepääsu oma kohustuslikele dokumentidele, et korrapäraselt hinnata ELi programmides kasutatavaid lihtsustatud rahastamisvorme.

25.4 Euroopa Pettustevastase Ameti, Euroopa Prokuratuuri ja Euroopa Kontrollikoja auditid ja uurimised

Meetme rakendamise ajal või pärast seda võivad kontrollimisi, hindamisi, auditeid ja uurimisi teha ka järgmised asutused:

- Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) määruste nr 883/2013¹⁶ ja nr 2185/96¹⁷ alusel;
- Euroopa Prokuratuur (EPPO) määruse (EL) 2017/1939 alusel;
- Euroopa Kontrollikoda vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 287 ja ELi finantsmääruse 2018/1046 artiklile 257.

Nende asutuste taotluse korral peab asjaomane toetusesaaja esitama nõutud vormis täieliku, täpse ja tervikliku teabe (sh täielikud raamatupidamisaruanded, individuaalsed palgatõendid või muud isikuandmed, sh elektroonilised andmed) ning võimaldama pääsu oma valdustesse ja ruumidesse kohapealseteks kontrollkäikudeks või inspekteerimiseks, nagu on sätestatud kõnealustes määrustes.

Selleks peab asjaomane toetusesaaja säilitama kogu meetmega seotud asjakohast teavet vähemalt kuni andmelehel (punkt 6) sätestatud tähtaja lõpuni ning igal juhul kuni pooleliolevate kontrollide, hindamiste, auditite, uurimiste, kohtuvaidluste või nõuete muu menetlemise lõpule viimiseni.

25.5 Kontrollide, hindamiste, auditite ja uurimiste tagajärjed. Tulemuste põhjal järelduste tegemine

25.5.1 Kontrollide, hindamiste, auditite ja uurimiste tagajärjed käesoleva toetuse puhul

Käesoleva toetusega seoses tehtud kontrollide, hindamiste, auditite või uurimiste tulemuste põhjal võidakse toetus tagasi lükata (vt artikkel 27), toetust vähendada (vt artikkel 28) või kohaldada 5. peatükis kirjeldatud muid meetmeid.

Kui toetus lükatakse tagasi või toetust vähendatakse pärast lõppmakse tegemist, muudetakse selle tulemusel lõplikku toetussummat (vt artikkel 22).

---

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

¹⁷ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/1996, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

Meetme rakendamise ajal tehtud kontrollide, hindamiste, auditite või uurimiste tulemuste põhjal võidakse esitada muutmistaotlus (vt artikkel 39), et muuta 1. lisas esitatud meetme kirjeldust.

Lisaks võivad OLAFi või EPPO uurimise tulemused kaasa tuua kriminaalvastutusele võtmise siseriiklike õigusnormide alusel.

25.5.2 Teiste toetuste põhjal järelduste tegemine

Ei kohaldata.

25.6 Nõuete täitmata jätmise tagajärjed

Kui toetusesaaja ei täida käesolevast artiklist tulenevaid kohustusi, käsitatakse ebapiisavalt põhjendatud kulusid või makseid rahastamiskõlbmatuna (vt artikkel 6) ja need lükatakse tagasi (vt artikkel 27) ning toetust võidakse vähendada (vt artikkel 28).

Selliste rikkumiste tagajärjel võidakse rakendada ka muid 5. peatükis kirjeldatud meetmeid.

ARTIKKEL 26. MÕJU HINDAMISED

Ei kohaldata.

5. PEATÜKK NÕUETE TÄITMATA JÄTMISE TAGAJÄRJED

1. JAGU TAGASILÜKKAMINE JA TOETUSE VÄHENDAMINE

ARTIKKEL 27. KULUDE JA MAKSETE TAGASILÜKKAMINE

27.1 Tingimused

Toetuse andja lükkab toetusesaaja osalemise lõpetamise või lõppmakse tegemise ajal või pärast seda tagasi kõik rahastamiskõlbmatud kindlasummalised maksed (vt artikkel 6), eelkõige pärast kontrolle, hindamisi, auditeid või uurimisi (vt artikkel 25).

Rahastamiskõlbmatud kulud või maksed lükatakse tagasi.

27.2 Menetlus

Kui tagasilükkamine ei too kaasa sissenõudmist, teavitab toetuse andja koordinaatorit või asjaomast toetusesaajat ametlikult tagasilükkamisest, vähendatavast summast ja selle põhjustest. Koordinaator või asjaomane toetusesaaja võib 30 päeva jooksul pärast teate saamist esitada oma märkused, kui ta tagasilükkamisega ei nõustu (maksete läbivaatamise menetlus).

Kui tagasilükkamine toob kaasa sissenõudmise, järgib toetuse andja artiklis 22 sätestatud eelteatega ärakuulamismenetlust.

27.3 Mõju

Kui toetuse andja lükkab kulud või maksed tagasi, arvab ta need deklareeritud kuludest või maksetest maha ja arvutab seejärel välja tasumisele kuuluva summa (ning vajaduse korral nõuab vajaliku summa sisse; vt artikkel 22).

ARTIKKEL 28. TOETUSE VÄHENDAMINE

28.1 Tingimused

Toetuse andja võib toetusesaaja osalemise lõpetamise korral või lõppmakse tegemise ajal või pärast seda toetusesaaja toetust vähendada, kui

- (a) toetusesaaja (või esindus-, otsustamis- või kontrollivolitustega isik või toetuse andmise/rakendamise seisukohast oluline isik) on teinud järgmist:
  - (i) teinud olulisi vigu, rikkunud õigusnorme või pannud toime pettuse või
  - (ii) lepingu täitmise või toetuse andmise menetluse ajal oma kohustusi tõsiselt rikkunud (sh meetme ebakorrekse rakendamisega, taotlusvooru tingimuste täitmata jätmisega, valeandmete esitamisega, nõutava teabe esitamata jätmisega, eetika- või turvaeeskirjade rikkumisega (kui see on asjakohane) jne) või
- (b) tulemuste põhjal järelduste tegemine: ei kohaldata.

Vähendamissumma arvutatakse iga asjaomase toetusesaaja kohta, nii et see on proportsionaalne vigadega, eeskirjade eiramisega, pettusega või kohustuste täitmata jätmise tõsiduse ja kestusega, kohaldades heakskiidetud ELi rahalise toetuse suhtes individuaalset vähendusmäära.

28.2 Menetlus

Kui toetuse vähendamine ei too kaasa sissenõudmist, teavitab toetuse andja koordinaatorit või asjaomast toetusesaajat ametlikult vähendamisest, vähendatavast summast ja vähendamise põhjustest. Koordinaator või asjaomane toetusesaaja võib 30 päeva jooksul pärast teate saamist esitada oma märkused, kui ta vähendamisega ei nõustu (maksete läbivaatamise menetlus).

Kui toetuse vähendamine toob kaasa sissenõudmise, järgib toetuse andja artiklis 22 sätestatud eelteatega ärakuulamismenetlust.

28.3 Mõju

Kui toetuse andja vähendab toetust, arvab ta vähendussumma toetusest maha ja arvutab seejärel välja tasumisele kuuluva summa (ning vajaduse korral nõuab vajaliku summa sisse, vt artikkel 22).

2. JAGU PEATAMINE JA LÕPETAMINE

ARTIKKEL 29. MAKSETÄHTAJA ARVESTAMISE PEATAMINE

29.1 Tingimused

Toetuse andja võib igal ajal peatada maksetähtaja arvestamise, kui makset ei saa töödelda, sest

- (a) nõutud aruannet (vt artikkel 21) ei ole esitatud või see on puudulik või on vaja täiendavat teavet,
- (b) on kahtlusi makstava summa suhtes (nt on küsitavusi seoses rahastamiskõlblikkusega, on tekkinud toetuse vähendamise vajadus jne) ning on vaja täiendavaid kontrolle, hindamisi, auditeid või uurimisi või
- (c) on muid küsimusi, mis mõjutavad ELi finantshuve.

29.2 Menetlus

Toetuse andja teatab koordinaatorile ametlikult peatamisest ja selle põhjustest.

Peatamine **jõustub** teate saatmise päeval.

Kui maksetähtaja arvestamise peatamise tingimused ei ole enam täidetud, siis peatamine **lõpetatakse** ja järelejäänud makseperioodi taasalusatakse (vt andmelehe punkt 4.2).

Kui peatamine kestab üle kahe kuu, võib koordinaator küsida toetuse andjalt kinnitust selle kohta, kas peatamine kestab edasi.

Kui maksetähtaja arvestamise peatamise põhjuseks on aruande mittevastavus nõuetele ja muudetud aruannet pole esitatud (või see esitati, kuid lükati samuti tagasi), võib toetuse andja ka lepingu lõpetada või lõpetada koordinaatori osalemise (vt artikkel 32).

ARTIKKEL 30. MAKSETE PEATAMINE

30.1 Tingimused

Toetuse andja võib igal ajal kas täielikult või osaliselt peatada ühele või mitmele toetusesaajale tehtavad maksed, kui

- (a) toetusesaaja (või esindus-, otsustamis- või kontrollivolitustega isik või toetuse andmise/rakendamise seisukohast oluline isik) on teinud järgmist või on kahtlus, et ta on teinud järgmist:
  - (i) teinud olulisi vigu, rikkunud õigusnorme või pannud toime pettuse või
  - (ii) käesoleva lepingu täitmise või toetuse andmise menetluse ajal oma kohustusi tõsiselt rikkunud (sh meetme ebakorrekse rakendamisega, projektikonkursi tingimuste täitmata jätmisega, valeandmete esitamisega, nõutava teabe esitamata jätmisega, eetika- või turvaeeskirjade rikkumisega (kui see on asjakohane) jne) või
- (b) tulemuste põhjal järelduste tegemine: ei kohaldata.

Kui ühe või mitme toetusesaaja maksed on peatatud, teeb toetuse andja osalise(d) makse(d) selle osa (nende osade) kohta, mis ei ole peatatud. Kui peatamine hõlmab lõppmakset, siis käsitatakse pärast peatamise lõpetamist ülejäänud summa(de) tasumist (või sissenõudmist) meedet lõpetava lõppmakse tasumisena.

30.2 Menetlus

Enne maksete peatamist saadab toetuse andja asjaomasele toetusesaajale **eelteate**,

- milles teatab ametlikult maksete peatamise kavatsusest ja selle põhjustest ning
- palub esitada võimalikud märkused 30 päeva jooksul alates teate saamisest.

Kui toetuse andjale märkusi ei esitata või kui ta otsustab esitatud märkustele vaatamata menetlust jätkata, kinnitab ta peatamise (**kinnituskiri**). Muudel juhtudel edastab ta ametliku teate selle kohta, et menetlus lõpetatakse.

Toetuse andja teavitab pärast peatamismenetluse lõppu ka koordinaatorit.

Peatamine **jõustub** kinnitusteate saatmisele järgneval päeval.

Kui maksete jätkamise tingimused on täidetud, siis peatamine **lõpetatakse**. Toetuse andja teavitab ametlikult asjaomast toetusesaajat (ja koordinaatorit) ja määrab kindlaks peatamise lõpetamise kuupäeva.

Peatamise ajal asjaomastele toetusesaajatele ettemakseid ei tehta.

ARTIKKEL 31. TOETUSLEPINGU PEATAMINE

31.1 Toetuslepingu peatamine konsortsiumi taotlusel

31.1.1 Tingimused ja kord

Toetusesaajad võivad taotleda toetuse või selle mis tahes osa rakendamise peatamist, kui erakordsed asjaolud – eelkõige *vääramatu jõud* (vt artikkel 35) – muudavad selle rakendamise võimatuks või erakordselt raskeks.

Koordinaator peab esitama **muutmistaotluse** (vt artikkel 39), mis sisaldab järgmist teavet:

- muutmise põhjused;
- peatamise jõustumise kuupäev (see kuupäev võib olla varasem kui muutmistaotluse esitamise kuupäev) ja
- meetme rakendamise jätkamise eeldatav kuupäev.

Lõpetamine **jõustub** muutmistaotluses nimetatud kuupäeval.

Kui olukord võimaldab meetme rakendamist jätkata, peab koordinaator kohe taotlema veel kord lepingu **muutmist**, et määrata kindlaks peatamise lõpetamise kuupäev ja meetme jätkamise kuupäev (üks päev pärast peatamise lõpetamise kuupäeva), pikendada meetme kestust ja teha muid muudatusi, mis on vajalikud meetme kohandamiseks uue olukorraga (vt artikkel 39), välja arvatud juhul, kui toetus on lõpetatud (vt artikkel 32). Peatamine **lõpetatakse** muutmistaotluses sätestatud peatamise lõpetamise kuupäeval. See kuupäev peab olema varasem kui muutmistaotluse esitamise kuupäev.

Peatamise ajal ettemakseid ei tehta. Samuti ei tohi siis teha ühikuhinnas sisalduvaid kulutusi. Kulutuste tegemine tuleb peatada ja uusi kulutusi ei või teha. Toetuse peatamise ajal rakendatud tegevustega seotud kulud või maksed ei ole rahastamiskõlblikud (vt artikli 6 punkt 6.3).

31.2 Toetuslepingu täitmise peatamine toetuse andja algatusel

31.2.1 Tingimused

Toetuse andja võib toetuse või selle mis tahes osa peatada, kui

- (a) toetusesaaja (või esindus-, otsustamis- või kontrollivolitustega isik või toetuse andmise/rakendamise seisukohast oluline isik) on teinud järgmist või on kahtlus, et ta on teinud järgmist:
  - (i) teinud olulisi vigu, rikkunud õigusnorme või pannud toime pettuse või

- (ii) käesoleva lepingu täitmise või toetuse andmise menetluse ajal oma kohustusi tõsiselt rikkunud (sh meetme ebakorrekse rakendamisega, projektikonkursi tingimuste täitmata jätmisega, valeandmete esitamisega, nõutava teabe esitamata jätmisega, eetika- või turvaeeskirjade rikkumisega (kui see on asjakohane) jne) või

(b) tulemuste põhjal järelduste tegemine: ei kohaldata.

31.2.2 Menetlus

Enne toetuse peatamist saadab toetuse andja koordinaatorile **eelteate**,

- milles teatab ametlikult toetuse peatamise kavatsusest ja selle põhjustest ning
- palub esitada võimalikud märkused 30 päeva jooksul alates teate saamisest.

Kui toetuse andjale märkusi ei esitata või kui ta otsustab esitatud märkustele vaatamata menetlust jätkata, kinnitab ta peatamise (**kinnituskiri**). Muudel juhtudel edastab ta ametliku teate selle kohta, et menetlus lõpetatakse.

Peatamine **jõustub** päeval pärast seda, kui kinnituskiri on saadetud (või teates osutatud hilisemal kuupäeval).

Kui meetme rakendamise jätkamise tingimused on täidetud, teavitab toetuse andja koordinaatorit sellest ametlikult **peatamise lõpetamise kirjaga**, milles ta määrab kindlaks peatamise lõpetamise kuupäeva ja palub koordinaatoril taotleda lepingu muutmist, et määrata kindlaks jätkamise kuupäev (üks päev pärast peatamise lõpetamise kuupäeva), pikendada meetme kestust ja teha muid muudatusi, mis on vajalikud meetme kohandamiseks uue olukorraga (vt artikkel 39), välja arvatud juhul, kui toetus on lõpetatud (vt artikkel 32). Peatamine **lõpetatakse** peatamise lõpetamise kirjas kindlaks määratud peatamise lõpetamise kuupäeval. See kuupäev võib olla varasem kirja saatmise kuupäevast.

Peatamise ajal ettemakseid ei tehta. Peale selle ei tohi teha ühikuhinnas sisalduvaid kulutusi, selliste kulutuste tegemine tuleb peatada ja uusi kulutusi ei või teha. Peatamise ajal rakendatud tegevusega seotud kulud või maksed ei ole rahastamiskõlblikud (vt artikli 6 punkt 6.3).

Toetusesaajad ei või nõuda toetuse andja poolt algatatud lõpetamisest tulenevate kahjude hüvitamist (vt artikkel 33).

Toetuse peatamine ei mõjuta toetuse andja õigust lõpetada toetuse andmine või toetusesaaja osalemine (vt artikkel 32) või toetust vähendada (vt artikkel 28).

ARTIKKEL 32. TOETUSLEPINGU LÕPETAMINE VÕI TOETUSESAAJA OSALEMISE LÕPETAMINE

32.1 Toetuslepingu lõpetamine konsortsiumi taotlusel

32.1.1 Tingimused ja kord

Toetusesaajad võivad taotleda toetuse lõpetamist.

Koordinaator peab esitama **muutmistaotluse** (vt artikkel 39), mis sisaldab järgmist teavet:

- muutmise põhjused;
- kuupäev, mil konsortsium lõpetab meetmega seotud töö (töö lõpetamise kuupäev), ja
- lõpetamise jõustumise kuupäev (lõpetamiskuupäev); see kuupäev peab olema hilisem kui muutmistaotluse esitamise kuupäev.

Lõpetamine **jõustub** muutmistaotluses nimetatud lõpetamiskuupäeval.

Kui põhjendusi ei esitata või kui toetuse andja leiab, et põhjused lõpetamist ei õigusta, võib ta asuda seisukohale, et toetus on lõpetatud ebakorrektselt.

32.1.2 Mõju

Koordinaator peab 60 päeva jooksul pärast lõpetamise jõustumist esitama **lõpparuande** (viimase poolelioleva aruandeperioodi kohta kuni lõpetamiseni).

Toetuse andja arvutab lõpliku toetussumma ja lõppmakse esitatud aruande alusel, võttes arvesse enne töö lõpetamise kuupäeva rakendatud tegevustega seoses tekkinud kulusid ja tehtud makseid (vt artikkel 22). Alles pärast lõpetamist täitmisele kuuluvate lepingutega seotud kulud ei ole rahastamiskõlblikud.

Kui toetuse andja ei saa aruannet ettenähtud tähtaja jooksul, võetakse arvesse ainult heakskiidetud perioodilises aruandes sisalduvaid kulusid ja makseid (kui ühtegi perioodilist aruannet ei ole heakskiidetud, siis kulusid arvesse ei võeta / makseid ei tehta).

Ebakorrektnel lõpetamine võib tuua kaasa toetuse vähendamise (vt artikkel 28).

Toetusesaajate kohustused (eelkõige artikkel 13 (konfidentsiaalsus ja turvalisus), artikkel 16 (intellektuaalomandi õigused), artikkel 17 (teavitamine, levitamine ja nähtavus), artikkel 21 (aruandlus), artikkel 25 (kontrollid, hindamised, auditid ja uurimised), artikkel 26 (mõju hindamine), artikkel 27 (tagasilükkamine), artikkel 28 (toetuse vähendamine) ja artikkel 42 (nõuete loovutamine)) kehtivad ka pärast lõpetamist.

32.2 Toetusesaaja osalemise lõpetamine konsortsiumi taotlusel

32.2.1 Tingimused ja kord

Koordinaator võib taotleda ühe või mitme toetusesaaja osalemise lõpetamist asjaomase toetusesaaja taotlusel või teiste toetusesaajate nimel.

Koordinaator peab esitama **muutmistaotluse** (vt artikkel 39), mis sisaldab järgmist teavet:

- muutmise põhjused;
- asjaomase toetusesaaja arvamus (või tõend selle kohta, et tema arvamus on kirjalikult küsitud);
- kuupäev, mil toetusesaaja lõpetab meetmega seotud töö (töö lõpetamise kuupäev);
- lõpetamise jõustumise kuupäev (lõpetamiskuupäev); see kuupäev peab olema hilisem kui muutmistaotluse esitamise kuupäev.

Kui lõpetamine puudutab koordinaatorit ja seda tehakse tema nõusolekuta, peab taotluse tegema teine toetusesaaja (tegutsedes konsortsiumi nimel).

Lõpetamine **jõustub** muutmistaotluses nimetatud lõpetamiskuupäeval.

Kui teavet ei esitata või kui toetuse andja leiab, et põhjused lõpetamist ei õigusta, võib ta pidada toetusesaaja osalemise lõpetamist ebakorrektselt.

32.2.2 Mõju

Koordinaator peab 60 päeva jooksul pärast lõpetamise jõustumist esitama:

- (i) **aruande asjaomasele toetusesaajale tehtud maksete kohta;**
- (ii) asjaomase toetusesaaja esitatud **lõpetamisaruande** poolelioleva aruandeperioodi kohta kuni lõpetamiseni, mis sisaldab ülevaadet töö edenemisest, finantsaruannet, selgitust vahendite kasutamise kohta ning vajaduse korral finantsaruande ja vahendite kasutamise selgituse õigsust kinnitavat tõendit;
- (iii) teise **muutmistaotluse** (vt artikkel 39) koos muude vajalike muudatustega (nt osalemise lõpetanud toetusesaaja ülesannete ja hinnangulise eelarve ümberjaotamine; uue toetusesaaja lisamine osalemise lõpetanud toetusesaaja asendamiseks; koordinaatori vahetamine jne).

Toetuse andja arvutab toetusesaajale makstava summa esitatud aruande alusel, võttes arvesse enne töö lõpetamise kuupäeva rakendatud tegevusega seoses tekkinud kulusid ja tehtud makseid (vt artikkel 22). Alles pärast lõpetamist täitmisele kuuluvate lepingutega seotud kulud ei ole rahastamiskõlblikud.

Lõpetamisaruandes esitatud teave peab olema lisatud ka järgmise aruandeperioodi perioodilisse aruandesse (vt artikkel 21).

Kui toetuse andja ei saa lõpetamisaruannet ettenähtud tähtaja jooksul, võetakse arvesse ainult heakskiidetud perioodilises aruandes sisalduvaid kulusid ja makseid (kui ühtegi perioodilist aruannet ei ole heaks kiidetud, siis kulusid arvesse ei võeta / makseid ei tehta).

Kui toetuse andja ei saa maksete jaotust puudutavat aruannet ettenähtud tähtaja jooksul, järeldeb ta, et:

- koordinaator ei teinud asjaomasele toetusesaajale ühtegi makset ja et
- asjaomane toetusesaaja ei pea koordinaatorile midagi tagasi maksma.

Kui toetuse andja kiidab teise muutmistaotluse heaks, **muudetakse** lepingut ja viiakse sisse vajalikud muudatused (vt artikkel 39).

Kui toetuse andja lükkab teise muutmistaotluse tagasi seetõttu, et see seab kahtluse alla toetuse andmise otsuse või rikuksid taotlejate võrdse kohtlemise põhimõtet, võib toetuse andmise lõpetada (vt artikkel 32).

Ebakorrektsel lõpetamise tõttu võidakse toetust vähendada (vt artikkel 31) või toetuse andmine lõpetada (vt artikkel 32).

Asjaomase toetusesaaja kohustused (eelkõige artikkel 13 (konfidentsiaalsus ja turvalisus), artikkel 16 (intellektuaalomandi õigused), artikkel 17 (teavitamine, levitamine ja nähtavus), artikkel 21 (aruandlus), artikkel 25 (kontrollid, hindamised, auditid ja uurimised), artikkel 26 (mõju hindamine), artikkel 27 (tagasilükkamine), artikkel 28 (toetuse vähendamine) ja artikkel 42 (nõuete loovutamine)) kehtivad ka pärast lõpetamist.

32.3 Toetuslepingu lõpetamine või toetusesaaja osalemise lõpetamine toetuse andja algatusel

32.3.1 Tingimused

Toetuse andja võib toetuslepingu või ühe või mitme toetusesaaja osalemise lõpetada, kui

- (a) üks või mitu toetusesaajat ei ühine lepinguga (vt artikkel 40);
- (b) muudatus meetmes või toetusesaaja õiguslikus, rahalises, tehnilises, organisatsioonilises või omandiõigusega seotud olukorras mõjutab tõenäoliselt oluliselt meetme rakendamist või seab kahtluse alla toetuse andmise otsuse (sealhulgas muudatused, mis on seotud ühega kirjalikus kinnituses loetletud menetlusest kõrvalejätmise alustest);
- (c) pärast ühe või mitme toetusesaaja osalemise lõpetamist seaksid lepingusse tehtavad vajalikud muudatused (ja nende mõju meetmele) kahtluse alla toetuse andmise otsuse või rikuksid taotlejate võrdse kohtlemise põhimõtet;
- (d) meetme rakendamine on muutunud võimatuks või selle jätkamiseks vajalikud muudatused seaksid kahtluse alla toetuse andmise otsuse või rikuksid taotlejate võrdse kohtlemise põhimõtet;
- (e) toetusesaaja (või tema võlgade eest piiramatut vastutust kandva isiku) suhtes on algatatud pankrotimenetlus vms (sealhulgas maksejõuetusmenetlus, likvideerimine, likvideerija või kohtupoolne haldamine, kokkulepe võlausaldajatega, äritegevuse peatamine jne);
- (f) toetusesaaja (või tema võlgade eest piiramatut vastutust kandev isik) rikub sotsiaalkindlustus- või maksukohustusi;
- (g) toetusesaaja (või esindus-, otsustus- või kontrollivolitustega isik või toetuse andmise/rakendamise seisukohast oluline isik) on tunnistatud süüdi tõsisel ametialases rikkumises;
- (h) toetusesaaja (või esindus-, otsustamis- või kontrollivolitustega isik või toetuse andmise/rakendamise seisukohast oluline isik) on pannud toime pettuse või korruptiivse teo või on seotud kuritegeliku organisatsiooniga, rahapesuga, terrorismiga seotud kuritegudega (sealhulgas terrorismi rahastamine), lapstööjõu kasutamisega või inimkaubandusega;
- (i) toetusesaaja (või esindus-, otsustamis- või kontrollivolitustega isik või toetuse andmise/rakendamise seisukohast oluline isik) on loodud teises jurisdiktsioonis kavatsusega hoida kõrvale maksu-, sotsiaal- või muudest juriidilistest kohustustest päritoluriigis (või selleks on loodud muu üksus);
- (j) toetusesaaja (või esindus-, otsustamis- või kontrollivolitustega isik või toetuse andmise/rakendamise seisukohast oluline isik) on teinud järgmist:

- (i) teinud olulisi vigu, rikkunud õigusnorme või pannud toime pettuse või
- (ii) lepingu täitmise või toetuse andmise menetluse ajal oma kohustusi tõsiselt rikkunud (sh meetme ebakorrekse rakendamisega, projektikonkursi tingimuste täitmata jätmisega, valeandmete esitamisega, nõutava teabe esitamata jätmisega, eetika- või turvaeeskirjade rikkumisega (kui see on asjakohane) jne);
- (k) tulemuste põhjal järelduste tegemine: ei kohaldata;
- (l) hoolimata toetuse andja konkreetsest nõudest ei taotle toetusesaaja koordinaatori kaudu lepingu muutmist, et lõpetada punktis d, f, e, g, h, i või j nimetatud olukorras oleva assotsieerunud partneri osalemine ja jaotada ümber tema ülesanded.

32.3.2 Menetlus

Enne toetuse või ühe või mitme toetusesaaja osalemise lõpetamist saadab toetuse andja koordinaatorile või asjaomasele toetusesaajale **eelteate**,

- milles teatab ametlikult lõpetamiskavatsusest ja selle põhjustest ning
- palub esitada võimalikud märkused 30 päeva jooksul alates teate saamisest.

Kui toetuse andjale märkusi ei esitata või kui ta otsustab esitatud märkustele vaatamata menetlust jätkata, kinnitab ta lõpetamise ja selle jõustumise kuupäeva (**kinnituskiri**). Muudel juhtudel edastab ta ametliku teate selle kohta, et menetlus lõpetatakse.

Toetusesaaja osalemise lõpetamise korral teavitab toetuse andja menetluse lõpus ka koordinaatorit.

Lõpetamine **jõustub** kinnitusteate saatmisele järgneval päeval (või teates osutatud hilisemal kuupäeval; „lõpetamiskuupäev“).

32.3.3 Mõju

- (a) **Toetuslepingu lõpetamise korral:**

Koordinaator peab 60 päeva jooksul pärast lõpetamise jõustumist esitama **lõpparuande** (poollelioleva aruandeperioodi kohta kuni lõpetamiseni).

Toetuse andja arvutab lõpliku toetussumma ja lõppmakse esitatud aruande alusel, võttes arvesse enne lõpetamise jõustumist rakendatud tegevusega seoses tekkinud kulusid ja tehtud makseid (vt artikkel 22). Alles pärast lõpetamist täitmisele kuuluvate lepingutega seotud kulud ei ole rahastamiskõlblikud.

Kui leping lõpetatakse aruandluskohustuse täitmata jätmise tõttu, ei või koordinaator pärast lõpetamist enam ühtegi aruannet esitada.

Kui toetuse andja ei saa lõpparuannet ettenähtud tähtaja jooksul, võetakse arvesse ainult heakskiidetud perioodilises aruandes sisalduvaid kulusid ja makseid (kui ühtegi perioodilist aruannet ei ole heaks kiidetud, siis kulusid arvesse ei võeta / makseid ei tehta).

Lõpetamine ei mõjuta toetuse andja õigust toetust vähendada (vt artikkel 28) või haldussanktsioone kehtestada (artikkel 34).

Toetusesaajad ei või nõuda toetuse andja poolt algatatud lõpetamisest tulenevate kahjude hüvitamist (vt artikkel 33).

Toetusesaajate kohustused (eelkõige artikkel 13 (konfidentsiaalsus ja turvalisus), artikkel 16 (intellektuaalomandi õigused), artikkel 17 (teavitamine, levitamine ja nähtavus), artikkel 21 (aruandlus), artikkel 25 (kontrollid, hindamised, auditid ja uurimised), artikkel 26 (mõju hindamine), artikkel 27 (tagasilükkamine), artikkel 28 (toetuse vähendamine) ja artikkel 42 (nõuete loovutamine)) kehtivad ka pärast lõpetamist.

(b) Toetusesaaja osalemise lõpetamine

Koordinaator peab 60 päeva jooksul pärast lõpetamise jõustumist esitama:

- (i) **aruande asjaomasele toetusesaajale tehtud maksete kohta;**
- (ii) asjaomase toetusesaaja esitatud **lõpparuande** poolelioleva aruandeperioodi kohta kuni lõpetamiseni, mis sisaldab ülevaadet töö edenemisest, finantsaruannet, selgitust vahendite kasutamise kohta ning vajaduse korral finantsaruande ja vahendite kasutamise selgituse õigsust kinnitavat tõendit;
- (iii) **muutmistaotluse** (vt artikkel 39) koos vajalike muudatustega (nt osalemise lõpetanud toetusesaaja ülesannete ja hinnangulise eelarve ümberjaotamine; uue toetusesaaja lisamine osalemise lõpetanud toetusesaaja asendamiseks; koordinaatori vahetamine jne).

Toetuse andja arvutab toetusesaajale makstava summa esitatud aruande alusel, võttes arvesse enne lõpetamise jõustumist rakendatud tegevusega seoses tekkinud kulusid ja tehtud makseid (vt artikkel 22). Alles pärast lõpetamist täitmisele kuuluvate lepingutega seotud kulud ei ole rahastamiskõlblikud.

Lõpetamisaruandes esitatud teave peab olema lisatud ka järgmise aruandeperioodi perioodilisse aruandesse (vt artikkel 21).

Kui toetuse andja ei saa lõpetamisaruannet ettenähtud tähtaja jooksul, võetakse arvesse ainult heakskiidetud perioodilises aruandes sisalduvaid kulusid ja makseid (kui ühtegi perioodilist aruannet ei ole heaks kiidetud, siis kulusid arvesse ei võeta / makseid ei tehta).

Kui toetuse andja ei saa maksete jaotust puudutavat aruannet ettenähtud tähtaja jooksul, järeldeb ta, et:

- koordinaator ei teinud asjaomasele toetusesaajale ühtegi makset ja et
- asjaomane toetusesaaja ei pea koordinaatorile midagi tagasi maksma.

Kui toetuse andja kiidab muutmistaotluse heaks, **muudetakse** lepingut, et viia sinna sisse vajalikud muudatused (vt artikkel 39).

Kui toetuse andja lükkab muutmistaotluse tagasi seetõttu, et see seab kahtluse alla toetuse andmise otsuse või rikub toetuse taotlejate võrdse kohtlemise põhimõtet, võib toetuse andmise lõpetada (vt artikkel 32).

Asjaomase toetusesaaja kohustused (eelkõige artikkel 13 (konfidentsiaalsus ja turvalisus), artikkel 16 (intellektuaalomandi õigused), artikkel 17 (teavitamine, levitamine ja

nähtavus), artikkel 21 (aruandlus), artikkel 25 (kontrollid, hindamised, auditid ja uurimised), artikkel 26 (mõju hindamine), artikkel 27 (tagasilükkamine), artikkel 28 (toetuse vähendamine) ja artikkel 42 (nõuete loovutamise)) kehtivad ka pärast lõpetamist.

3. JAGU MUUD TAGAJÄRJED: KAHJUTASUD JA HALDUSKARISTUSED

ARTIKKEL 33. KAHJUTASUD

33.1 Toetuse andja vastutus

Toetuse andja ei vastuta toetusesaajatele või kolmandatele isikutele käesoleva lepingu rakendamise, sealhulgas raske hooletuse tagajärjel tekitatud kahju eest.

Toetuse andja ei vastuta toetusesaajate või teiste meetmes osalevate üksuste poolt käesoleva lepingu rakendamise tagajärjel tekitatud kahju eest.

33.2 Toetusesaajate vastutus

Toetusesaajad peavad hüvitama toetuse andjale kogu kahju, mis on talle tekkinud meetme rakendamise tagajärjel või põhjusel, et meedet ei rakendatud täielikus kooskõlas lepinguga, kui kahju põhjus oli raske hooletus või tahtlik tegevus.

Vastutus ei laiene kaudsele kahjule ega kaudsega samalaadsele kahjule (näiteks saamata jäänud kasum, tulu või leping), kui kahju põhjus ei olnud tahtlik tegevus või konfidentsiaalsuse rikkumine.

ARTIKKEL 34. HALDUSKARISTUSED JA MUUD MEETMED

Ühtki käesoleva lepingu sätet ei või tõlgendada nii, nagu takistaks see halduskaristuste (st ELi toetuse andmise menetlusest kõrvalejätmine ja/või rahalised karistused) või muude avalik-õiguslike meetmete võtmist lisaks käesolevas lepingus sätestatud lepinguliste meetmetele või nende alternatiivina (vt näiteks ELi finantsmääruse 2018/1046 artiklid 135–145 ning määruse nr 2988/95¹⁸ artiklid 4 ja 7).

4. JAGU VÄÄRAMATU JÕUD

ARTIKKEL 35. VÄÄRAMATU JÕUD

Lepinguosalist, kellel vääramatut jõud takistas lepingust tulenevate kohustuste täitmist, ei loeta oma kohustusi mittetäitnuks.

„Vääramatut jõud“ on igasugune olukord või sündmus, mis:

- takistab kummalgi lepinguosalisel täita lepingust tulenevaid kohustusi,
- on ettenägematu, erandlik olukord ja lepinguosalistest olenematu,
- ei olnud põhjustatud nendepoolsest (ega meetmesse kaasatud muude osalevate üksuste poolsest) veast ega hooletusest ning

---

¹⁸ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

- osutub vältimatuks hoolimata nõuetekohasest hoolsusest.

Igast olukorrast, mille puhul on tegemist vääramatu jõuga, tuleb teisele lepinguosalisele ametlikult viivitamata teatada, nimetades selle iseloomu, tõenäolise kestuse ja eeldatavad mõjud.

Lepinguosalised peavad kohe võtma kõik vajalikud sammud vääramatust jõust tuleneva kahju piiramiseks ja andma oma parima, et jätkata meetme rakendamist nii kiiresti kui võimalik.

6. PEATÜKK LÕPPSÄTTED

ARTIKKEL 36. LEPINGUOSALISTE TEABEVAHETUS

36.1 Teabevahetuse vormid ja -vahendid. Elektrooniline haldamine

Lepingu raames toimuv teabevahetus (teave, taotlused, esildised, ametlikud teated jne) peab:

- olema kirjalik,
- olema selgelt seotud lepinguga (projekti number ja nimi, kui see on olemas) ning
- toimuma ettenähtud vorme ja näidiseid kasutades.

Lepinguosalised peaksid vahetama teateid (v.a ametlikud teated) elektrooniliste vahenditega.

Ametlikud teated tuleb saata tähitud postiga koos kohaletoimetamise kinnitusega (ametlik teade paber kandjal).

Ametlikke teateid võib saata ka elektrooniliselt, kui asjaomases liikmesriigis kohaldatav õigus seda lubab, eelkõige koos väljastustatega.

36.2 Teate kuupäev

Teated loetakse edastatuks siis, kui saatev lepinguosaline on need saatnud (st kuupäeval ja kellaajal, mil need saadeti).

Tähitud postiga paber kandjal saadetud ametlikud teated koos kättetoimetamiskinnitusega loetakse edastatuks kas:

- postiteenistuse registreeritud kättetoimetamiskuupäeval või
- postkontorist kättesaamise ajal.

ARTIKKEL 37. LEPINGU TÕLGENDAMINE

Andmelehe sätted on lepingu ülejäänud tingimuste suhtes ülimuslikud.

5. lisa on Tingimuste suhtes ülimuslik; Tingimused on ülimuslikud muude lisade kui 5. lisa suhtes.

2. lisa on ülimuslik 1. lisa suhtes.

ARTIKKEL 38. PERIOODIDE JA TÄHTAEGADE ARVUTAMINE

Vastavalt määrusele nr 1182/71¹⁹ arvutatakse päevades, kuudes või aastates väljendatud ajavahemikke alates neid alustava sündmuse toimumise hetkest.

Sündmuse toimumise päeva ei loeta perioodi sisse.

„Päeva“ all mõistetakse kalendri-, mitte tööpäeva.

ARTIKKEL 39. MUUDATUSED

39.1 Tingimused

Lepingut võib muuta, v.a juhul, kui muudatus põhjustab lepingu sellise muutmise, mis seaks kahtluse alla toetuse andmise otsuse või rikuks taotlejate võrdse kohtlemise põhimõtet.

Muudatuste tegemist võivad taotleda kõik lepinguosaliselised.

39.2 Menetlus

Muudatust taotlev lepinguosaline peab esitama muutmistaotluse (vt artikkel 36).

Toetusesaajate nimel esitab ja võtab muutmistaotlused vastu koordinaator (vt 4. lisa). Kui taotletakse koordinaatori muutmist tema nõusolekuta, peab taotluse tegema teine toetusesaaja (tegutsedes teiste toetusesaajate nimel).

Muutmistaotluses tuleb esitada:

- muutmise põhjused;
- asjakohased tõendusdokumendid ning
- koordinaatori muutmiseks ilma tema nõusolekuta: koordinaatori arvamus (või tõend selle kohta, et tema arvamust on kirjalikult küsitud).

Toetuse andja võib nõuda lisateavet.

Kui taotluse saanud lepinguosaline nõustub, peab ta allkirjastama muudatuse 45 päeva jooksul pärast teate (või muu lisateabe, mida toetuse andja on nõudnud) saamist. Kui ta ei nõustu, peab ta oma mittenõustumisest ametlikult teatama samaks tähtajaks. Tähtaega võib pikendada, kui see on taotluse hindamiseks vajalik. Kui teadet tähtajaks ei saada, loetakse taotlus tagasilükatuks.

Muudatus **jõustub** päeval, mil vastuvõttev lepinguosaline selle allkirjastab.

Muudatus **hakkab kehtima** selle jõustumise kuupäeval või mõnel muul muudatuses märgitud kuupäeval.

---

¹⁹ Nõukogu 3. juuni 1971. aasta määrus (EMÜ, Euratom) nr 1182/71, millega määratakse kindlaks ajavahemike, kuupäevade ja tähtaegade suhtes kohaldatavad eeskirjad (EÜT L 124, 8.6.1971, lk 1).

ARTIKKEL 40. ÜHINEMINE JA UUTE TOETUSESAAJATE LISAMINE

40.1 Preambulis nimetatud toetusesaajate ühinemine

Toetusesaaja, kes ei ole koordinaator, ühineb toetuslepinguga ühinemisdokumendi allkirjastamisega (vt 4. lisa).

Nad võtavad endale lepingujärgsed õigused ja kohustused alates selle jõustumiskuupäevast (vt artikkel 44).

40.2 Uute toetusesaajate lisamine

Põhjendatud juhtudel võivad toetusesaajad taotleda uue toetusesaaja lisamist.

Selleks peab koordinaator esitama muutmistaotluse vastavalt artiklile 39. Taotlusele tuleb lisada uue toetusesaaja allkirjastatud ühinemisdokument (vt 4. lisa).

Uute toetusesaajate suhtes kehtivad kõik lepingujärgsed õigused ja kohustused alates nende ühinemisdokumentides (vt 4. lisa) nimetatud ühinemiskuupäevast.

ARTIKKEL 41. LEPINGU LOOVUTAMINE

Ei kohaldata.

ARTIKKEL 42. TOETUSE ANDJA VASTU OLEVATE MAKSENÕUETE LOOVUTAMINE

Toetusesaajad ei või toetuse andja vastu olevaid maksenõudeid loovutada ühelegi kolmandale isikule, välja arvatud juhul, kui toetuse andja on koordinaatori poolt asjaomase toetusesaaja nimel esitatud kirjaliku põhjendatud taotluse alusel selle sõnaselgelt kirjalikult heaks kiitnud.

Kui toetuse andja ei ole loovutamist heaks kiitnud või kui selle tingimusi ei järgita, ei ole loovutamisel talle mingisugust mõju.

Mingil juhul ei vabasta loovutamine toetusesaajaid kohustustest, mis neil on toetuse andja suhtes.

ARTIKKEL 43. KOHALDATAV ÕIGUS JA VAIDLUSTE LAHENDAMINE

43.1 Kohaldatav õigus

Lepingu suhtes kohaldatakse ELi õigust, millele vajaduse korral lisandub toetuse andja liikmesriigi õigus.

43.2 Vaidluste lahendamine

Kui vaidlus puudutab käesoleva lepingu tõlgendamist, kohaldamist või kehtivust, peavad lepinguosaliselised esitama hagi toetuse andja liikmesriigi pädevale kohtule.

Kolmandate riikide toetusesaajate puhul (kui neid on) tuleb sellised vaidlused esitada Brüsseli (Belgia) kohtutele, välja arvatud juhul, kui ELi programmiga ühinemise lepinguga on nähtud ette ELi kohtute otsuste täitmisele pööratavus vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 272.

Kui vaidlus puudutab halduskaristusi, tasaarvestamist või Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 299 alusel tehtud täitmisele pööratavat otsust (vt artiklid 22 ja 34), peab toetusesaaja

Projekt number: 2024-1-EE01-KA131-HED-000210927

Leping number: 2024-KA131-08

esitama hagi Üldkohtule või hagi Euroopa Kohtule vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 263.

ARTIKKEL 44. JÕUSTUMINE

Leping jõustub päeval, mil selle viimasena allkirjastab toetuse andja.

ALLKIRJAD

Koordinaatori nimel
Vahur Karus

(allkirjastatud digitaalselt)

Toetuse andja nimel
Rait Toompere

(allkirjastatud digitaalselt)